«Мэта адна: беларусы павінны жыць дастойна. Гэта яны заслужылі!»

А.Р.Лукашэнка

Народная трыбуна

БРЭСТ

1 верасня 2001 года № 35 (552)

Абласная грамадска-палітычная газета Кошт 50 руб.

У цэнтры ўвагі пасяджэння Савета Міністраў Саюзнай дзяржавы - актуальныя пытанні эканомікі

Галоўным пытаннем парадку дня чарговага пасяджэння Савета Міністраў Саюзнай дзяржавы сталі праблемы фарміравання і выканання саюзнага бюджэту. Аб гэтым, адкрываючы 29 жніўня ў Маскве пасяджэнне Савета Міністраў Саюзнай дзяржавы, заявіў кіраўнік саюзнага ўрада Старшыня ўрада Расійскай Федэрацыі Міхаіл Касьянаў.

Паводле слоў Міхаіла Касьянава, сітуацыя ў бюджэтнай сферы на сённяшні дзень не можа задавальняць саюзны ўрад. Даходы і рэалізацыя сродкаў, якія выдзяляюцца з саюзнага бюджэту, выкарыстоўваюцца дрэнна.

Міхаіл Касьянаў заявіў, што на гэтым пасяджэнні Саўміна неабходна прыняць рашэнне па асноўных параметрах саюзнага бюджэту на 2002 год. Ён звярнуў увагу, што яго трэба сфарміраваць да канца гэтага года.

Важнейшым пытаннем парадку дня Міхаіл Касьянаў назваў зацвярджэнне складу сумеснай рабочай групы па распрацоўцы Канстытуцыйнага акта Саюзнай дзяржавы. Пры гэтым ён падкрэсліў, што ў склад групы ўвойдуць вядомыя вучоныя і спецыялісты ў галіне дзяржаўнага будаўніцтва, дэпутаты, суддзі канстытуцыйных судоў, а таксама міністры.

У парадку дня чарговага пасяджэння вялікі блок пытанняў, якія датычацца бяспекі і абараназдольнасці Саюзнай дзяржавы, у прыватнасці, праект ваеннай дактрыны. Гэты дакумент падрыхтаваны і ўнесены міністэрствамі абароны дзвюх краін. Ваенная дактрына Саюзнай дзяржавы , падкрэсліў Міхаіл Касьянаў, мае выключна абарончы характар і заснавана на Канстытуцыях дзвюх дзяржаў.

Кіраўнік расійскага ўрада падзяліўся сваім уражаннем аб выстаўцы сумесных мадэляў тэлевізараў, арганізаванай у фае Дома ўрада, дзе праходзіць пасяджэнне. Гэта тэхніка распрацавана ў рамках праграмы «Саюзны тэлевізар». Міхаіл Касьянаў падкрэсліў, што кааперацыя паміж прадпрыемствамі нашых дзяржаў дае рэальныя вынікі. Пры гэтым ён заявіў, што сумесныя ўзоры па якасці не адрозніваюцца ад тэлевізараў, якія збіраюцца з выкарыстаннем імпартных камплектуючых.

Актывізаваць работу па выкананню дасягнутых раней дамоўленасцяў і рашэнняў органаў Саюзнай дзяржавы заклікаў удзельнікаў пасяджэння прэм'ер-міністр Беларусі Уладзімір Ярмошын.

Дарагія педагогі, навучэнцы і бацькі!

Сардэчна віншуем вас з пачаткам навучальнага года і Днём ведаў!

1 верасня 2001 года ў Брэсцкай вобласці за парты сядуць 232 тысячы школьнікаў, 15 тысяч студэнтаў увойдуць у вучэбныя аўдыторыі.

Адчыняцца дзверы ў прыстанак ведаў для 18 тысяч шасцігодак.

Адукацыя ў Рэспубліцы Беларусь з'яўляецца адным з прыярытэтных накірункаў дзяржаўнай палітыкі. Дзякуючы пастаяннай увазе Прэзідэнта, кіраўніцтва краіны, якое ў сённяшні няпросты пераходны час не страціла традыцый і заваёў мінулага, упэўнена ўдасканальваецца ў адпаведнасці з новымі задачамі.

Абласны выканаўчы камітэт і абласны Савет дэпутатаў выказваюць сваю вялікую павагу і ўдзячнасць настаўнікам, усім работнікам на ніве адукацыі вобласці за высакародную працу, за грамадзянскую адказнасць і самаадданасць душы.

Брэстчына мае поўнае права ганарыцца настаўнікамі-ветэранамі, якія ўнеслі свой уклад у стварэнне айчыннай сістэмы адукацыі, якая адпавядала лепшым сусветным стандартам! Яны стаялі ля вытокаў унушальных дасягненняў вобласці ў сацыяльна-эканамічным і культурным развіцці.

Усім, хто нас вучыў, выводзіў нас на шырокую дарогу навуковых ведаў, настаўляў і рыхтаваў да жыцця, наша вялікая падзяка!

Дзень ведаў - свята сям'і, усяго народа. Упэўнены, што і надалей саюз школы, сям'і і грамадскасці будзе моцным і дзейсным. Сумеснымі намаганнямі пасеянае разумнае і добрае дасць багатыя ўзыходы ў тым, што мы плануем і намячаем на заўтрашні дзень.

Няхай новы навучальны год - першы ў трэцім тысячагоддзі - стане для вобласці годам прыкметных творчых поспехаў, далейшага ўмацавання і развіцця сістэмы адукацыі. У гарадах і раёнах Брэстчыны мясцовая ўлада для гэтага будзе рабіць усё магчымае і неабходнае.

Са святам!

Жадаем вам моцнага здароўя, шчасця, поспехаў у нарошчванні скарбніцы ведаў - для ўсіх, хто іх дае і хто імі авалодвае.

Абласны выканаўчы камітэт. Абласны Савет дэпутатаў.

Паважаныя жыхары Брэстчыны!

Прыміце самыя шчырыя віншаванні з нагоды Дня беларускага пісьменства.

Свята маладое, адзначаецца толькі восьмы год, але яго карані ўваходзяць у сівыя глыбіні стагоддзяў. Ад часоў Еўфрасінні Полацкай і Кірылы Тураўскага кніга, асветніцтва займаюць у жыцці нашых людзей пачэснае месца.

Слова Скарыны, яго паслядоўнікаў было, ёсць і застаецца тым векавечным сонцам над нівай беларускага пісьменства, без якога немагчыма ўявіць духоўнае жыццё ніводнага пакалення.

Нястомная праца творцы, як і хлебароба ў полі, рабочага ля станка, заўсёды прыносіць радасць людзям. Менавіта ў гэтым бачыцца глыбокі сэнс вераснёўскага свята, у дзень якога падсумоўваюцца нашы духоўныя здабыткі, акрэсліваюцца новыя планы на будучае.

А нам, берасцейцам, ёсць чым ганарыцца: гэта і зямля, абароненая продкамі ў суровых змаганнях з чужаземцамі, і яе руплівыя людзі, што пасля цяжкіх выпрабаванняў здабывалі нялёгкай працай штодзённы хлеб, і таленавітыя творцы, жыццядзейная моц якіх узвышала і ўзвышае цяпер нашы светлыя мары, думкі і пачуцці.

Жадаем вам творчага плёну ў працы, здароўя і шчасця.

Абласны выканаўчы камітэт. Абласны Савет дэпутатаў.

З 1 па 30 верасня студэнты ездзяць бясплатна

Згодна з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі, з 1 па 30 верасня гэтага года студэнтам вышэйшых навучальных устаноў і навучэнцам сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў і прафесійна-тэхнічных вучылішчаў дзённай формы навучання прадастаўлена права бясплатнага праезду на аўтобусах рэгулярных прыгарадных і міжгародніх маршрутаў, на прыгарадных цягніках, у агульных і плацкартных вагонах цягнікоў унутрырэспубліканскіх зносін па пятніцах, суботах, нядзелях і панядзелках.

Як адзначаецца ў афіцыйным каментарыі да ўказа, мэта яго прыняцця - «стварэнне ўмоў для аказання дапамогі ва ўборцы ўраджаю 2001 года», паколькі многія студэнты і навучэнцы, перш за ўсё з сельскай мясцовасці, «будуць сумяшчаць вучобу з аказаннем па выхадных днях дапамогі бацькам і сваякам ва ўборцы ўраджаю і правядзенні іншых сельскагаспадарчых работ».

Зарплата ў Беларусі павышаецца на фоне зніжэння інфляцыі

Істотны зрух зрабіўся ў эканоміцы Беларусі за семь месяцаў 2001 года. У сферы матэрыяльнаяй вытворчасці сярэдняя зарплата склала ў эквіваленце 104 долары. Пры гэтым рост зарплаты ўпершыню за некалькі гадоў ажыццяўляецца ва ўмовах зніжэння інфляцыі і стабілізацыі беларускага рубля. Поўнасцю выплачаны адпускныя настаўнікам, няма праблем з выплатай пенсій і дапамог. Эканоміка пачала працаваць збалансавана. І гэты баланс трэба ўтрымаць. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 28 жніўня пры заслухоўванні справаздачы ўрада аб выкананні яго даручэнняў, якія датычацца рэалізацыі параметраў прагнозу сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны на 2001 год.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў шэраг станоўчых тэндэнцый у развіцці важнейшых сфер народнай гаспадаркі. Скарачаюцца складскія запасы прадукцыі. А гэта значыць, што ў прадпрыемстваў з'яўляюцца грошы і, адпаведна, павялічваюцца абаротныя сродкі. За тры тыдні жніўня інфляцыя знізілася да 0,8 працэнта. Адзначаны прырост укладаў у банках, папаўняюцца валютныя запасы. Забяспечаны рост аб'ёмаў вытворчасці ў многіх асноўных галінах эканомікі. Павялічваецца экспарт. Паводле слоў Прэзідэнта, створаны ўсе ўмовы для нармальнай работы. Цяпер важна замацаваць гэтыя вынікі, атрымаць задзел у эканоміцы. Тады з'явяцца рэальныя сацыяльныя гарантыі. А курс на сацыяльна арыентаванае развіццё эканомікі мы будзем прадаўжаць, сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Пры гэтым ён падкрэсліў, што галоўная задача заключаецца ў тым, каб больш энергічна і маштабна павышаць жыццёвы ўзровень людзей. І зроблена гэта будзе за кошт росту вытворчасці і яе якасці, укаранення навукаёмістых тэхналогій, павышэння рынкаў збыту прадукцыі, вядзення эфектыўнага гаспадарання.

Прэм'ер-міністр Уладзімір Ярмошын, які выступіў са справаздачай, адзначыў, што да 1 кастрычніка 2001 года прагнозныя паказчыкі ў эканоміцы будуць выкананы. А да канца года адстаючыя галіны - канцэрны «Беллегпрам», «Беллеспаперапрам», транспартная сфера - павінны выйсці на зададзеныя аб'ёмы вытворчасці. Паводле слоў прэм'ер-міністра, цяпер ідзе падрыхтоўка да зімы, няма запазычанасцяў па аплаце за знешнія энергарэсурсы. У ліку надзённых праблем кіраўнік урада назваў недастаткова актыўную работу гандлю, які цяпер, напярэдадні новага навучальнага года, павінен прыцягваць пакупніка, выкарыстоўваць усе свае рэзервы для павялічэння рознічнага тавараабароту.

Са справаздачай перад кіраўніком дзяржавы выступілі першы віцэ-прэм'ер Андрэй Кабякоў, намеснікі прэм'ер-міністра, якія курыруюць пэўныя сферы народнай гаспадаркі, страшыня праўлення Нацыянальнага банка Пётр Пракаповіч.

Як адзначыў Прэзідэнт, у рабоце ўрада станоўчую ролю адыграла мабілізацыя сіл перад прэзідэнцкімі выбарамі, якія для ўсіх нас з'яўляюцца экзаменам. Жорсткасць прымаемых рашэнняў, адказнасць, дысцыпліна, крокі насустрач праблемам людзей - усё гэта дало вынік, лічыць кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што ў выпадку перамогі на выбарах яго сацыяльна-эканамічная палітыка не зменіцца. Адказнасць і дысцыпліна будуць узмацняцца. Разам з тым, адзначыў Прэзідэнт, у будучым урадзе ён мае намер некалькі «разняволіць» міністраў. Яны павінны быць цэнтральнымі фігурамі ў Савеце Міністраў. Іх аўтарытэт павінен павысіцца. Пры гэтым кіраўнік урада падкрэсліў, што ў яго няма прэтэнзій да членаў урада па іх прафесійных або нейкіх іншых якасцях.

Саюз: Беларусь - Расія

Міжнародны эканамічны форум

«Новыя эфектыўныя механізмы эканамічнага ўзаемадзеяння Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Беларусь», мажліва, нязменна прапішацца ў Брэсце.

Ва ўсякім разе, менавіта з такой прапановай - аб'явіць горад над Бугам пастаянным месцам для канструктыўнага дыялогу ўсіх, хто зацікаўлены ў паглыбленні эканамічнага і дзелавога супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Расіяй - звярнуліся ўдзельнікі форуму на адрас Прэзідэнта нашай краіны Аляксандра Лукашэнкі 28 жніўня 2001 года.

А гэта - прадстаўнікі адміністрацый суб'ектаў Расійскай Федэрацыі і Рэспублікі Беларусь, органаў кіравання прамыслова-гаспадарчымі комплексамі абедзвюх краін, прадпрыемстваў і арганізацый, навуковых інстытутаў і вышэйшых навучальных устаноў, грамадскіх аб'яднанняў і арганізацый, пасольстваў замежных краін, што акрэдытаваны ў Расіі і Беларусі.

Арганізатарамі форуму выступілі Брэсцкі аблвыканкам, Адміністрацыя СЭЗ «Брэст» і расійскі Міжнародны форум «Сусветны вопыт і эканоміка Расіі».

Яго ўдзельнікаў цёпла вітаў старшыня аблвыканкама Васіль Далгалёў. З пажаданнямі плённай работы па абмеркаванню стану, праблем і перспектыў эканамічнага развіцця Саюзнай дзяржавы звярнуліся кіраўнікі расійскага парламента Ягор Строеў і Генадзь Селязнёў, прэм'ер-міністр Рэспублікі Беларусь Уладзімір Ярмошын (іх прывітальныя лісты былі зачытаны).

Адзначалася, што эканоміка Беларусі і Расіі развіваецца ва ўмовах, калі наметзіліся тэндэнцыі да ажыўлення вытворчых сіл краін і ўзнаўлення кааперацыйных сувязяў, паступова нармалізуецца стан у фінансавых і крэдытных сферах. Узрастае попыт на вырабляемыя ў нашых дзяржавах тавары, паслугі. Рэалізоўваюцца важныя структурныя пераўтварэнні ў эканоміцы, удасканальваюцца прававыя, эканамічныя і адміністрацыйныя механізмы, што стымулююць прадпрымальніцкую і інавацыйную дзейнасць.

Выступленні ўдзельнікаў форуму на пленарным пасяджэнні, у прыватнасці, намесніка міністра Міністэрства прамысловасці, навукі і тэхналогій Расійскай Федэрацыі Аляксандра Піваварава, намеснікаў кіраўнікоў Адміністрацый Яраслаўскай, Тульскай і Смаленскай абласцей Аляксандра Фёдарава, Аляксандра Лунёва, Алега Малініна, прадстаўнікоў беларускіх Цэнтрабанка і Міністэрства замежных спраў, кіраўніка Адміністрацыі СЭЗ «Брэст» Мікалая Крывецкага і іншых, падводзілі да бясспрэчнай высновы: эканамічны саюз Беларусі і Расіі мае агромністы навукова-вытворчы патэнцыял, які здольны падтрымаць развіццё сваіх краін і рост дабрабыту насельніцтва ў пачатку трэцяга тысячагоддзя. Аптымістычныя ацэнкі абапіраюцца на шэраг аб'ектыўных фактараў: вялікая тэрыторыя і ёмісты ўнутраны рынак, высокі ўзровень адукаванасці насельніцтва і значная колькасць кваліфікаваных кадраў, багатыя нацыянальныя традыцыі, накіраваныя на калектыўную стваральную працу, забяспечанасць Саюзнай дзяржавы сыравінай, энерганосьбітамі і г.д.

Разам з тым, падкрэслівалася на форуме, сумеснае эканамічнае развіццё Беларусі і Расіі стрымліваецца шэрагам сур'ёзных праблем. Да іх адносяцца нявыразвітасць нарматыўна-прававой базы функцыянавання сумеснай фінансава-эканамічнай інфраструктуры і недастаткова высокі інвестыцыйны капітал, неабароненасць правоў уласнасці і адсутнасць гарантый выканання заключаных кантрактаў, слабы кантроль за цэнамі на энерганосьбіты і сыравіну, што ўстанаўліваюцца натуральнымі манапалістамі, не рэальна высокія працэнтныя стаўкі па прыцягваемых крэдытах, нядобрасумленная канкурэнцыя замежных партнёраў на ўнутраным рынку. Адсутнічае і ўзгоднены падыход да вызначэння рэальных тэрмінаў выхаду на адзіны рэжым работы сумесных гаспадарча-эканамічных сістэм...

Удзельнікі форуму падтрымалі палітычны курс на збліжэнне беларускага і рускага народаў, стварэнне Саюзнай дзяржавы. А таксама палічылі мэтазгодным у святле новых задач, якія стаяць перад эканамічнай, прамысловай, фінансавай і навуковай грамадскасцю Беларусі і Расіі, прасіць Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнку і Прэзідэнта Расійскай Федэрацыі Уладзіміра Пуціна ўключыць прапановы ўдзельнікаў форуму ў асобныя Прэзідэнцкія праграмы па падтрымцы і развіццю эканомікі Саюзнай дзяржавы і забяспечыць іх выкананне праз федэральныя і рэгіянальныя органы выканаўчай улады.

У час форуму быў падпісаны шэраг пагадненняў.

Адбылася тэлефонная размова Аляксандра Лукашэнкі з Уладзімірам Пуціным

По шляху на Гожскі палігон адбылася тэлефонная размова Аляксандра Лукашэнкі з Уладзімірам Пуціным.

Як паведамілі з прэс-службы кіраўніка дзяржавы, Прэзідэнты Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі абмеркавалі пытанні двухбаковых адносінаў. Аляксандр Лукашэнка праінфармаваў Уладзіміра Пуціна аб сітуацыі ў рэспубліцы і аб ходзе комплексных аператыўна-тактычных вучэнняў «Нёман-2001». Уладзімір Пуцін павіншаваў Аляксандра Лукашэнку з днём нараджэння.

Палітычная правакацыя

Палітычнай правакацыяй напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў назваў Аляксандр Лукашэнка матэрыялы на расійскіх тэлеканалах і паведамленні ў айчыннай апазіцыйнай прэсе аб мяркуемых нібыта месцах пахаванняў зніклых вядомых людзей у Беларусі. Аб гэтым ён заявіў журналістам пры наведванні 28 жніўня закрытага акцыянернага прадпрыемства «Белаўтагаз».

Адказваючы на пытанне, як Прэзідэнт сам асабіста ацэньвае гэтую сітуацыю, Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што «апошняя кропка над «і» будзе пастаўлена ў гэтай гісторыі толькі тады, калі гэтыя людзі будуць знойдзены». А такія відэаматэрыялы ён расцэньвае як «брудны выпад» не толькі ў свой адрас. Яны прыносяць боль і пакуты сем'ям прапаўшых, падкрэсліў Прэзідэнт.

Разам з тым, Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што сам сюжэт аб зніклых людзях з'яўляецца заўсёды напярэдадні важных палітычных падзей. Кіраўнік дзяржавы выступіў супраць такіх «брудных» тэхналогій і заклікаў журналістаў дружалюбнай да нашай краіны Расіі аб'ектыўна адносіцца да сітуацыі ў Беларусі.

Супраць паралельнага падліку

Шарлатанствам назвала старшыня Цэнтрвыбаркама Беларусі Лідзія Ярмошына спробу арганізаваць паралельны падлік галасоў на прэзідэнцкіх выбарах. Гэта не рэгламентавана законам і не прынята ў шырокай міжнароднай практыцы, адзначыла яна на сустрэчы з журналістамі ў нацыянальным прэс-цэнтры.

Пры гэтым кіраўнік Цэнтрвыбаркама падкрэсліла, што сумняваецца ў аб'ектыўнасці так званых незалежных наглядальнікаў, паколькі многія з іх працуюць у камандзе пэўнага кандыдата. Лідзія Ярмошына запэўніла, што Цэнтрвыбаркам забяспечыць празрыстасць выбараў і не дапусціць іх фальсіфікацыі.

З наваселлем, школа!

1 верасня - Дзень ведаў

Пра настаўніка геаграфіі Ланской СШ Маларыцкага раёна Вадзіма Шпетнага (на здымку злева) «НТ» упершыню напісала ў канцы красавіка г.г., калі ён стаў пераможцам абласнога прафесійнага конкурсу «Настаўнік года-2001».

А нядаўна гэты няўрымслівы педагог зноў парадаваў сваіх калег і землякоў новым поспехам. Ён стаў і «Настаўнікам года-2001» у маштабах усёй Рэспублікі Беларусь.

Шчыра віншуем, Вадзім Паўлавіч!

* * *

Выдатны падарунак напярэдадні новага навучальнага года атрымалі вучні і настаўнікі Папінскай сярэдняй школы Драгічынскага раёна. У вёсцы Новая Папіна - цэнтры калгаса «Світанак» і Папінскага сельскага Савета - з адзнакай «выдатна» здадзены ў эксплуатацыю новы сучасны шматпавярховы будынак школы, разлічаны на 264 вучнёўскія месцы.

Дарэчы, будынак узведзены па арыгінальнаму архітэктурнаму праекту, які, бадай, не мае аналагаў не толькі ў вобласці, але і ў рэспубліцы.

Тут створаны выдатныя ўмовы для навучання школьнікаў і работы педагагічнага калектыву. Усе класы маюць новае абсталяванне, мэблю, ёсць камп'ютэрны кабінет. У прывітальным слове старшыня абласнога Савета дэпутатаў Леанід Лемяшэўскі і старшыня райвыканкама Сяргей Мамацюк, якія бралі ўдзел з нагоды падзеі, выказалі надзею, што з яе сцен выйдуць нямала высокаадукаваных юнакоў і дзяўчат, якія будуць плённа працаваць на карысць сваёй Айчыны.

Сцяпан СУПРУН.

На здымках: хлеб-соль - старшыні абласнога Савета дэпутатаў Леаніду Лемяшэўскаму; начальнік будаўнічага ўпраўлення № 2 Мікалай Мемех (злева) перадае сімвалічны ключ ад школы яе дырэктару Аляксандру Тынковічу; першы раз у першы клас новай школы прыйшла за ведамі Марына Гачыкян; новы будынак школы.

Фота Сцяпана СУПРУНА і Сяргея СНАПКО.

Надвор'е

Сёлета кліматычная восень, здаецца, цалкам супадае з каляндарнай. Адчувальнае пахаладанне завітае на Брэстчыну ўжо з першага дня верасня. Надвор'е на працягу ўсяго наступнага тыдня будзе няўстойлівае. Дажджы, падчас зацяжныя, магчымы амаль штодня. Апранацца цяплей вымусіць і парывісты паўночны вецер. Тэмпература паветра днём - ад 13 да 17 градусаў цяпла, уначы - 5-10 градусаў вышэй за нуль. Пры працяглых праясненнях магчымы замаразкі да -2°С.

Першы восеньскі месяц чакаецца халаднейшым за норму. І даволі дажджлівым. Цяплей будзе яго другая палова.

Прашу слова

Мы вместе за здравый смысл

Чем ближе президентские выборы в Беларуси, тем активнее выступают оппоненты Александра Лукашенко. Идет массированная, тотальная информационная атака. В ход порой пускается беспардонная ложь. Отдельные российские телеканалы освещают процессы нашей интеграции и события в Беларуси, мягко говоря, не совсем корректно. Почему так происходит? Кому это надо? Скорее всего, тем, кто не заинтересован в объединении России и Беларуси, не хочет видеть Беларусь самостоятельной и независимой, боится Союзного государства как мощного геополитического образования. Поэтому не случайно мне пришлось сделать предложение на одном из заседаний Госдумы поручить комитетам по международным делам и по информационной политике проанализировать публикации российских средств массовой информации, дискредитирующих Президента А.Г.Лукашенко. Думается, что его итоги высветят многое. Но сейчас уже ясно, что, сколько бы противники Лукашенко ни старались поливать его грязью, ложь и инсинуации не пройдут.

С высоты прожитых пяти с небольшим лет со дня подписания Договора об образовании Сообщества Беларуси и России, заложившего правовую основу широкомасштабной интеграции двух государств, хорошо видна и понятна значимость того, что наши страны и народы за такой короткий период сумели сделать, а именно - пройти путь от Сообщества к Союзному государству.

Впервые за многовековую историю Беларусь состоялась как независимое самостоятельное государство. Одним из достижений руководства республики является создание эффективно действующей системы управления страной - «вертикали» власти. Анализ работы руководства республики за прошедшие годы показал, что валовой внутренний продукт за пятилетие увеличился на 36 процентов, выпуск промышленной продукции - на 65, объемы вводимого в эксплуатацию жилья и производства потребительских товаров - на 81 процент. По этим параметрам Беларусь лидирует среди стран СНГ.

В настоящее время в Союзном государстве более 40 совместных экономических и других программ и подпрограмм. На финансирование только в 2000 году было направлено около 85 процентов средств из союзного бюджета, в том числе: в области промышленности, энергетики и строительства - 38 процентов, правоохранительной деятельности и безопасности - около 28, на средства массовой информации - 12 и на военно-техническое сотрудничество - 8 процентов.

Успешно идет создание межгосударственных финансово-промышленных групп - «БелРусАвто», «Электронные технологии», «Формат», «Межгосмегиз», «Интерагроинвест», «Оборонительные системы» и других.

Основное внимание в строительстве Союзного государства, конечно, сосредоточено на экономике. Программа совместных действий России и Беларуси определила 19 направлений, которые работают. Из них необходимо выделить 4 экономических: создание единого платежного средства, единой тарифно-ценовой политики, единого таможенного пространства и единой налоговой базы (соответственно единого союзного бюджета). К ним следует также добавить создание единых пограничного пространства и гражданства.

В программе социально-экономического развития приоритетным для руководства страны является также почти двукратное повышение уровня благосостояния белорусского народа. Причем рост ВВП планируется обеспечить за счет роста производительности труда, прогрессивных ресурсосберегающих производств. В качестве фундаментальных основ жизнедеятельности государства избраны здоровье народа и эффективно работающая наука. В программе развития на 2001-2005 годы намечены существенные прибавки в зарплате бюджетникам, повышение пенсий и стипендий. Одним из приоритетных направлений развития называется в том числе сельское хозяйство. Ежегодно руководство республики вкладывает в него до 500 млн. долларов - средний уровень стран Евросоюза.

Мне как депутату Парламентского собрания союза Беларуси и России, члену Комиссии по вопросам внешней политики, пришлось участвовать в этом году на 18-й сессии Парламентского собрания. На ней Александр Лукашенко отмечал, что в экономической интеграции двух стран большое значение уделяется развитию торговых отношений. Лидер Беларуси подчеркнул, что за пять лет объем товарооборота между двумя государствами вырос в два раза. В минувшем году Беларусь была вторым по величине торговым партнером России после Германии, обойдя США. В 2000

В.В.ЛЕДНИК,
депутат Государственной думы Российской Федерации, депутат Парламентского собрания союза Беларуси и России, член Комиссии по вопросам внешней политики.

Афіцыйна

ЗАЯВА прэс-службы Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь

РАВЕСНІК

Мы - маладыя!

Выпуск № 16(127)

"Пакуль нельга сказаць, што мы жывём багата і ў нас усяго ўдосталь. Для гэтага трэба імкнуцца дзесяцігоддзямі. Але дадзеную сітуацыю неабходна выкарыстоўваць як падмурак, аснову для таго, каб прыйсці да лепшага".

(Міхаіл ЧАРГІНЕЦ, старшыня Пастаяннай камісіі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу).

Твая пазіцыя

Галасуй, а то прайграеш

Роўна праз восем дзён адбудзецца найважнейшая падзея ў лёсе краіны, народа, нацыі. 9 верасня назаўсёды ўвойдзе ў гісторыю рэспублікі: у гэты дзень кожны з нас зробіць выбар, і тым самым вызначыць далейшы шлях Радзімы. Менавіта ад усведамлення ўсёй значнасці маючых адбыцца прэзідэнцкіх выбараў і залежыць наша будучыня. Беларусь з годнасцю ўступіла ў новае тысячагоддзе. Прэзідэнтам вялікая ўвага надаецца маладзёжным праблемам. Штогод выдаткоўваюцца прэміі са спецыяльнага прэзідэнцкага фонду для заахвочвання таленавітых падлеткаў, будуюцца спартыўныя пляцоўкі, стадыёны, спарткомплексы і школы. Дзеці за сімвалічную плату падмацоўваюць здароўе ў санаторыях. Таму няма нічога дзіўнага ў тым, што маладзёжная арганізацыя Беларускага патрыятычнага саюза моладзі падтрымлівае палітыку, якую праводзіць Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка. Зараз па ўсёй рэспубліцы ладзіцца акцыя «Я за бацьку!».

- Не застаецца ў баку і абласны камітэт БПСМ, - расказвае другі сакратар абкама Ігар Талашкевіч. - Зрэшты, варта прыгадаць, што наша арганізацыя - самая масавая не толькі ў вобласці, але і ў краіне. Болей за 35 тысяч юнакоў і дзяўчат уступілі ў рады аб'яднання. Гэты факт сведчыць, што падрастаючае пакаленне давярае Аляксандру Рыгоравічу, згодна з палітычным і эканамічным курсам, які праводзіцца ў Беларусі. На сёння пры кожным гарадскім і раённым камітэтах створаны групы актыву, што будуць весці назіранне за выбарамі. Акрамя таго, хлопцы і дзяўчаты з БПСМ працуюць у кожнай акруговай выбарчай камісіі. Пачаўся ўжо другі этап акцыі «Я за бацьку!», падчас якой у працоўных калектывах і інтэрнатах абмяркоўваюцца сацыяльна-эканамічнае становішча ў рэспубліцы, Выбарчы кодэкс і інш.

Што да сённяшняга дня, у гарадах і вёсках вобласці ладзяцца дыскатэкі, канцэрты, мітынгі і пікеты ў падтрымку Аляксандра Лукашэнкі. Галоўная задача - развеяць міф, што моладзь быццам бы супраць Прэзідэнта. Нядаўна работнікамі абкама праведзена апытанне сярод равеснікаў. Дык вось, паводле яго вынікаў, рэйтынг Аляксандра Рыгоравіча намнога вышэйшы за рэйтынг Уладзіміра Ганчарыка і Сяргея Гайдукевіча. Мяркую, што народ зробіць правільны выбар. 9 верасня пайду галасаваць, бо гэта абавязак кожнага грамадзяніна, сапраўднага патрыёта сваёй Радзімы.

- Узгадайце той прамежак часу, - далучаецца да размовы сакратар «пярвічкі» БПСМ Брэсцкага дзяржаўнага тэхнічнага універсітэта Алеся Сядчук, - калі распаўся камсамол і перасталі дзейнічаць у школах піянерскія арганізацыі. Маладыя людзі засталіся сам-насам са сваімі праблемамі. Ніхто не цікавіўся пра што думаюць і чым жывуць падлеткі. Некаторыя хлопцы і дзяўчаты, нядоўга думаючы, пачалі шукаць збаўлення ад суму ды самоты ў бутэльцы альбо ў наркатычнай атруце. Таму нельга не вітаць стварэнне Беларускага патрыятычнага саюза моладзі, які займаецца не толькі арганізацыяй вольнага часу падлеткаў, але і другаснай занятасцю. Днямі вярнулася з вучобы прадстаўнікоў студэнцкай моладзі і лідэраў маладзёжных арганізацый БПСМ і БСМ, што адбылася на турбазе «Спадарожнік» ля Белага возера. Цікаўныя хлопцы і дзяўчаты абмяркоўвалі пытанні сацыяльнай абароненасці маладых людзей, вялі сакратарскія дэбаты. Чатыры дні праляцелі надзвычай хутка. Удзельнікі злёту не толькі знайшлі новых сяброў, але і падзяліліся вопытам, даведаліся пра нейкія новыя формы і метады работы з моладдзю. Напрыклад, мы восенню плануем арганізаваць штаб працы, з дапамогай якога ўсе жадаючыя хлопцы і дзяўчаты змогуць у вольны ад вучобы час крышачку падзарабіць грошай. Дарэчы, пярвічная арганізацыя БПСМ плённа супрацоўнічае з Дзівінскай школай-інтэрнатам. Дзецям, лёс якіх абдзяліў бацькоўскай пяшчотай і любоўю, прывозім падарункі - цацкі, кніжкі і сшыткі. Не разумею тых маладых людзей, якія гавораць, што дзяржава абыякавая да праблем моладзі. У краіне створаны ўсе ўмовы для рэалізацыі творчага патэнцыялу.

- Большасць працоўнай моладзі Баранавічаў падтрымлівае палітыку дзеючага Прэзідэнта, - гаворыць першы сакратар гаркама БПСМ Альбіна Сычэўская. - Калі Аляксандр Рыгоравіч завітаў у наш горад, то многія шкадавалі, што не атрымалася з ім сустрэцца.

Незвычайны і своеасаблівы «цягнік» з песнямі і танцамі рухаецца па кобрынскай зямлі. Хлопцы і дзяўчаты, што арганізавалі гэтае мерапрыемства, не толькі займальна бавяць час, але і агітуюць прыняць ўдзел у галасаванні. Першы сакратар Кобрынскага райкама БПСМ Таццяна Гагакава лічыць, што 80 працэнтаў вясковай моладзі, нягледзячы на ўборку ўраджаю, прыйдзе на выбарчыя ўчасткі. Увогуле, што б там ні казалі, а моладзь ніколі не была абыякавай да лёсу сваёй краіны.

Алеся ГРЫНКЕВІЧ.

Першая настаўніца

Дзякуй, Надзея Сяргееўна!

«Колькі людзей паднялі яны да навукі, да светлага роднага слова».

Ф.М.Янкоўскі

Раніца першага верасня выдалася хмурая і халодная. Аднак не псавала агульнага радаснага і святочнага настрою. Як заўсёды ў гэты дзень, і вучні, і настаўнікі з'явіліся задоўга да пачатку заняткаў, і толькі што адрамантаваныя гулкія класы і калідоры школы напоўніліся звонкімі дзіцячымі галасамі, смехам, тупатам новенькіх чаравікаў. Зазвінеў званок. Першы званок у маім жыцці. Настаўніца таропка ўваходзіць у клас. Сярэдняга росту, густыя валасы акуратненька зачасаныя, віскі ледзьве кранутыя сівізной, - яе вобраз застанецца ў маёй памяці на доўгія гады. Сваю першую настаўніцу Высокаўскай сярэдняй школы Надзею Сяргееўну Казусік мы з радасцю віталі кожны дзень. І вось яна пачынае ўрок. Твар жанчыны адразу загараецца нейкай юнацкай палымянасцю. Па-мацярынску, адначасова пяшчотным і патрабавальным голасам, вядзе яна гутарку з намі, вучнямі, дакладна без лішніх слоў тлумачыць новы матэрыял. Цікавымі пытаннямі, яркімі прыкладамі Надзея Сяргееўна прымушала нас быць уважлівымі і засяроджанымі. На яе занятках не было ні сваволнікаў, ні абыякавых.

Хутка праляцелі школьныя гады. Былыя маленькія вучні сталі дарослымі, набылі прафесіі, стварылі сем'і. Толькі бясспрэчна адно: колькі б часу ні мінула пасля заканчэння школы, у кожнага застаюцца вельмі добрыя і цёплыя пачуцці да настаўнікаў, якія ўкладаюць у працу сваю душу. Бо кожны з іх бачыць у сваіх выхаванцах працяг сябе. І нельга не пагадзіцца са словамі вядомага мовазнаўцы: «Кажуць, што той настаўнік, хто не толькі вучыць, але і сам няспынна вучыцца».

Наталля КУЧУР,
студэнтка-завочніца Віцебскага дзяржаўнага тэхнічнага універсітэта, майстар швейнай фабрыкі ААТ «Надзея».

Дыпламанты

Мой радавод

Запомнілася гэтае лета шасцікласніцы Мачульскай базавай школы Вользе Ляшкевіч, якая стала дыпламанткай рэспубліканскага конкурсу «Мой радавод. Лёс сям'і ў XX стагоддзі». Каля чатырохсот удзельнікаў, што з'ехаліся ў сталіцу з усіх куткоў Беларусі, не толькі складалі сваё генеалагічнае дрэва, але і распавядалі пра лёсы продкаў у гісторыі краіны. Дарэчы, Вольга была самай юнай канкурсанткай. Але дзяўчынка не разгубілася - сярод 45 пераможцаў яе работу «Нашчадкі гербу «Налонч», у якой апавядаецца пра род Ляшкевічаў, прадстаўнічае журы адзначыла вельмі высока. Яна выкарыстала цікавыя гістарычныя звесткі пра сваіх продкаў, пачынаючы ад 1600 года, запісала займальныя здарэнні, паданні, успаміны. Праз прызму ўласнага светаўспрымання гістарычнае мінулае ў яе рабоце цесна пераплялося з сучаснасцю. Конкурсная работа хараша праілюстравана гербам «Налонч», фотаздымкамі, гістарычнымі дакументамі, шляхецкай граматай. Варта адзначыць, што куратарам работы Вольгі была яе маці - вядомая мясцовая паэтка Ірына Ляшкевіч.

Заключнае ўрачыстае мерапрыемства, дзе падводзіліся вынікі і ўручаліся ўзнагароды пераможцам, праходзіла ва ўтульным і прыгожым сталічным клубе «Пал Мал». Тут прысутнічалі арганізатары імпрэзы, вядомыя гісторыкі, фундатары, госці з Варшавы і Гамбурга. Вольга Ляшкевіч заняла другое месца: атрымала дыплом II ступені, кнігу вядомага літаратара і гісторыка Уладзіміра Арлова «Адкуль наш род», дыктафон «Панасонік», паўгадавую падпіску на газеты «Наша ніва», «Раніца», часопіс «Бярозка», а таксама набор аўдыёкасет з запісамі найлепшай музыкі вядомых беларускіх рок-гуртоў.

Вольга марыць стаць гісторыкам-археолагам і запрашае ўсіх сваіх равеснікаў да ўдзелу ў наступных конкурсах пад назвай «Блізкая гісторыя».

Леанід РАМАНЕНКА,
выдатнік народнай асветы Рэспублікі Беларусь.

Столінскі раён.

Сур'ёзная справа

Кобрынскі «Прэс-бумеранг»

Жыццё - рэч надзвычай складаная ды супярэчлівая. У пятнаццацігадовым узросце юнакі і дзяўчаты часта малююць будучыню ў ружовых фарбах. Нехта марыць аб кар'еры манекеншчыцы, хтосьці ўяўляе сябе ў вобразе слыннай кіназоркі. Праўда, асабіста я раней не задумвалася над пытаннем, кім хачу стаць. Прызнаюся шчыра, мяне гэта не хвалявала. Ведала, у любым выпадку што-небудзь прыдумаюць бацькі. Мажліва, дзякуючы таму, што з трэскам правалілася на ўступных экзаменах у фінансава-эканамічны каледж (які мяне зусім не вабіў), нарэшце зразумела, што ўсё сваё кароткае жыццё марыла стварыць уласную газету. Але не ўсё так лёгка і проста, як мне ўяўлялася. Па-першае, я зусім не ўмела карыстацца камп'ютэрам, ды ў мяне яго ніколі і не было. Па-другое, адсутнічаў журналісцкі вопыт і веды па эканоміцы. Мой імпэт стварыць выданне ў хуткім часе мог знікнуць. Калі б у адзін цудоўны дзень не завітала ў эксперыментальны маладзёжны цэнтр «Гармонія». Дарэчы, цэнтр створаны рашэннем Кобрынскага гарвыканкама шэсць гадоў таму і займаецца сацыяльнымі даследаваннямі праблем дзяцей і моладзі, праводзіць медыка-псіхалагічныя кансультацыі спецыялістаў і экстранную псіхалагічную дапамогу па «Тэлефоне даверу», рэабілітацыю падлеткаў, што ўваходзяць у групу рызыкі. Менавіта тады і адбыўся рэзкі паварот у жыцці: мне прапанавалі арганізаваць прэс-клуб. Давялося засесці за падручнікі. Першыя крокі даваліся з цяжкасцю, але жаданне стварыць нешта новае, цікавае, масавае, а галоўнае - сваё, перамагло пераадолець усе складанасці. Некалькі неабыякавых хлопцаў і дзяўчат сабраліся разам і пачалі думаць пра будучае выданне. У выніку сумеснай напружанай разумовай працы год таму нарадзіўся «Прэс-бумеранг» - маладзёжная інфармацыйна-забаўляльная газета. Ніякіх ведаў у вёрстцы ніхто з нас не меў. Набіралі тэкст, вырэзвалі, клеілі, затым ксеракапіравалі. Першы нумар атрымаўся нязграбным, нават сорамна яго камусьці паказваць. Ды пакрысе вучыліся. Падлеткі, якія прыходзілі на заняткі прэс-клуба, мяняліся на вачах. Замест абыякавасці з'явіліся іскрынкі цікаўнасці ў вачах і пачуццё адказнасці. Закончыліся бессэнсоўныя вандроўкі па чужых дварах. «Гармонія» паступова ператваралася ў другі дом, дзе заўсёды чакаюць.

У нашым раёне 36 вясковых школ, таму газета найперш разлічана на вясковую моладзь, якая часта не мае магчымасці, рэалізаваць свае творчыя здольнасці. Зараз у прэс-клубе, які выпускае маладзёжнае выданне, займаецца дзве групы школьнікаў. Замест 23 чалавек стала 48. Дасылаюць свае карэспандэнцыі хлопцы і дзяўчаты з сельскай мясцовасці, а таксама з Гомеля, Мазыра, Мінска, Брэста, Лунінца... «Прэс-бумеранг» чакае сваіх новых карэспандэнтаў, мастакоў, фатографаў - усіх, чыя душа прагне новых уражанняў, а думкі - ведаў.

Юлія КАМАРОВА,
кіраўнік прэс-клуба ЭМЦ «Гармонія».

г.Кобрын.

Міс Палессе. *Фота Міхаіла ЛЯНКЕВІЧА.*

Бывай, лета!

Шукайце Нептуна на Белым возеры

Цудоўную магчымасць адпачыць і спазнаць асалоду ад пяшчотнага сонейка, чысцюткага паветра і цёплай вады Белага возера атрымалі сёлета хлопчыкі і дзяўчынкі ў палатачным летніку «Дружба». У пяты раз яго для сваіх выхаванцаў арганізаваў маладзёжны цэнтр «Юнацтва» Брэсцкага гаркама грамадскага аб'яднання «Беларускі саюз моладзі». Цэнтр вось ужо пяць гадоў працуе з дзецьмі-сіротамі, дзецьмі з няпоўных і праблемных сем'яў, прадастаўляючы магчымасць хлопчыкам і дзяўчынкам розных узростаў займацца ў гуртках, клубах па інтарэсах, спартыўных секцыях. Многае з таго, што дарослыя з «Юнацтва» робяць для падлеткаў, выконваецца бясплатна ці з прыцягненнем фундатарскіх сродкаў. Так і з летнікам «Дружба» сёлета атрымалася.

Найперш адгукнуліся ў 38-й мабільнай брыгадзе: дэсантнікі прадаставілі армейскія палявыя палаткі, якія абсталяваны даволі камфортна: ложкі, мяккія матрацы, падушкі, сталы, крэслы. Аб'яднанне «Саўаўтатранс» выдзеліла аўтобус, каб без праблем правесці заезд на змену і адпраўку дзяцей пасля яе. Гаспадарка «Медна» дапамагла дошкамі для падлогі і абрэзкамі для кастра, а праз абласное ўпраўленне рэспубліканскага цэнтра па аздараўленню і санаторна-курортнаму лячэнню насельніцтва было прафінансавана харчаванне. Не застаўся ў баку і ГК БСМ, а выхавацелі летніка - добраахвотнікі з ліку супрацоўнікаў МЦ «Юнацтва» - працавалі ў «Дружбе» бясплатна. І не проста адбывалі час, а імкнуліся напоўніць жыццё летніка запамінальнымі падзеямі. Думаю, кожны з 90 адпачыўшых тут дзяцей не раз узгадае сёлетняе лета.

Сонца, паветра і вада - лепшыя сябры. Брэсцкія школьнікі, для большасці з якіх адпачынак у «Дружбе» быў бясплатны (ды і для астатніх - плата чыста сімвалічная: усяго толькі 5 тысяч рублёў), аддаліся прыродзе поўнасцю. А што рабілі, калі падводзіла надвор'е? На мой погляд, у летніку гэтая праблема была выраша-

Людміла ГЕРАСІМАВА,
загадчык аддзела ААГА «БСМ».

P.S. "Самы распаўсюджаны від гордасці - нацыянальная гордасць" (А.Шапенгаўэр).

Жніўеньскі педсавет

НАВУЧАЛЬНЫ ГОД ПАЧАЎСЯ З ПРЫЯЗНЫХ УСМЕШАК

Ірына АРЛОВА.

2 верасня - Дзень беларускага пісьменства

Гаспадыня кніжнага храма

Штодзённа гасцінна расчыняе перад чытачамі свае дзверы «кніжкін дом» - цэнтральная раённая бібліятэка Драгічына. У яе фондах налічваецца каля 100 тысяч экземпляраў розных кніг. Наведвальнікі тут заўсёды могуць набыць неабходную літаратуру. А дапамагаюць ім у гэтым ветлівыя, кваліфікаваныя працаўніцы установы культуры райцэнтра. Да іх ліку можна аднесці і метадыста Веру Галавачанка. Амаль 30 гадоў прысвяціла яна сваёй любімай справе.

З дыпломам Магілёўскага бібліятэчнага тэхнікума, маладым спецыялістам, яшчэ ў 1972 годзе яна ўладкавалася на сваё першае працоўнае месца - у гарадскую дзіцячую бібліятэку. Затым была праца ў «дарослай», а таксама ў бібліятэцы тадышняга райкама партыі. Завочна Вера Фёдараўна атрымала вышэйшую бібліятэчную адукацыю.

Цяпер, як вопытны спецыяліст, працуе метадыстам цэнтральнай раённай бібліятэкі. А работу гэтую, вядома, лёгкай не назавеш. Трэба весці пастаянны кантроль за дзейнасцю сельскіх бібліятэк, аказваць ім ва ўсім практычную дапамогу. Яны ж цяпер сталі цэнтрамі правядзення многіх культурна-масавых мерапрыемстваў: літаратурных вечароў, сустрэч з паэтамі, пісьменнікамі, мастакамі, кніжных выстаў з нагоды юбілеяў знакамітых літаратараў. Каб ніхто не засумаваў, для падрыхтоўкі той ці іншай праграмы патрэбны не толькі час, але і веды, уменне. Таму ў распрацоўцы сцэнарыяў, музычна-літаратурных кампазіцый асноўная роля, бадай, належыць усё таму ж метадысту. І з усім гэтым Вера Галавачанка выдатна спраўляецца. А сваё прафесійнае свята - Дзень беларускага пісьменства - яна з калегамі адзначыць, як заўжды, цікавымі мерапрыемствамі, сустрэчамі з прыхільнікамі матчынай мовы, роднага слова. Бо што, скажыце, бывае больш важным у гэтым жыцці, чымсьці дарыць адно аднаму хвілінкі захаплення!

Сцяпан СУПРУН.

г.Драгічын.

Фота аўтара.

Пра нас пішуць: «ЛіМ»

Публіцысты-землякі пра сваю прафесію

«Журналісты пішуць практычна пра ўсё і аб усіх. І менш усяго - пра сябе, пра сяброў-газетчыкаў, пра газетную справу», - з гэтымі меркаваннямі начальніка ўпраўлення па друку Брэсцкага аблвыканкама Г.Тамашэвіча нельга не пагадзіцца. Разам з тым трэба парадавацца, што ў любым правіле ёсць выключэнне, а што гэта і сапраўды так даказаў ніхто іншы, а сам Г.Тамашэвіч, які з'яўляецца ўкладальнікам кнігі «Нашчадкам слова застаецца», выпушчанай тым жа самым упраўленнем па друку Брэсцкага аблвыканкама. Прадмову да яе «З людзьмі і да людзей» напісаў сам Г.Тамашэвіч. Ён слушна зазначае, што «зроблена, бадай, першая ў Беларусі спроба стварыць абагульняючы партрэт рэгіянальнага друку, яго пошукаў, развіцця, вырашэння праблем». Складаецца ж кніга з чатырох раздзелаў, найбольш прадстаўнічы з якіх «З газетай па жыцці». Аўтарамі яго з'яўляюцца тыя, хто мае непасрэднае дачыненне да абласнога і мясцовага друку на Брэстчыне, а ў выніку ствараецца як бы «абагульняючы партрэт» выданняў, што выходзяць у гэтым рэгіёне Бацькаўшчыны. Прынамсі, П.Суцько («Свяці-зззяй, мая «Заря!») расказвае пра старэйшую абласную газету Брэстчыны, галоўным рэдактарам якой з'яўляецца. «Народная трыбуна» такім сталым узростам пахваліцца не можа. Але адметнасць яе ў іншым, ды такая, што застаецца толькі павучыцца: «Парадаксальна, але факт: некаторыя з тых, хто з ранку да вечара крычыць аб нібыта існуючай пагрозе страты Беларуссю дзяржаўнасці, аб занядбанні беларускай мовы, памяншэнні колькасці выданняў на ёй, калі засноўваюць уласную газету, імкнуцца выпускаць яе па-руску. І пры гэтым нібыта не хочуць заўважаць, што побач выходзяць новыя дзяржаўныя беларускамоўныя выданні. Як, для прыкладу, «Народная трыбуна» ў Брэсце. Адзіная на роднай мове ў прыгранічным горадзе». Чым жыве сёння «Народная трыбуна», што зроблена, а і што мяркуецца зрабіць у справе беларусізацыі - падрабязна і аргументавана расказвае галоўны рэдактар «НТ» Р.Пратасевіч.

Цікавыя і змястоўныя развагі К.Мохара «Родны дом - рэдакцыя», А.Сяргея «Усё, што мне наканавана», М.Антаноўскага «Свята душы», якія прадстаўляюць ганцавіцкую, драгічынскую і пружанскую раённыя газеты. Ды і іншым газетам Брэстчыны ёсць чым пахваліцца: калектывы ў іх працуюць дружныя, з добрым веданнем сваёй справы. А ўвогуле ў тамашняга друку багатыя традыцыі. Шмат каму са знакамітых сёння людзей даваўся ў свой час пачынаць свой творчы шлях з яго і некаторыя з іх на пачатку кнігі гавораць колькі слоў удзячнасці. Сярод іх - галоўны рэдактар часопіса «Беларуская думка» У.Вялічка, першы намеснік старшыні Дзяржаўнага камітэта па друку Рэспублікі Беларусь У.Глушакоў, старшыня Беларускага саюза журналістаў Л.Екель і іншыя, а адкрываецца кніга словам члена-карэспандэнта Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі У.Гніламёдава «На перавале стагоддзяў». Нямецы прыязныя словы гучаць і ў раздзеле «Вершаваныя прысвячэнні». У шэрагу іх - вітанне В.Гардзея газеце «Ляхавіцкі веснік» з нагоды яе 50-годдзя:

Там, у юнацтве адназначным,
Пры першых спробах стаць паэтам
Я ўсёй душою быў удзячны
Табе, раённая газета.

Быў «Будаўнік», а сёння - «Веснік»,
Аднак галоўнае не гэта:
Настрой заўжды ты дорыш весні,
Мая раённая газета.

Раздзелы «Летапісцы Берасцейскага краю» і «Палескія друкары» таксама нясуць багата інфармацыі пра тое, як развіваўся друк на Брэстчыне ў розныя перыяды, чым жыве ён сёння. Асабліва насычаны фактамі артыкул Г.Тамашэвіча «Мудрая спадчына», у якім згадваюцца многія, хто ў свой час праславіў свой край. Сённяшнія журналісты - прадаўжальнікі іх добрых спраў. Кніга ж «Нашчадкам слова застаецца» - свайго роду іх візітоўка.

Міхась ГЕНЬКА.

9 верасня - выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь

Яўген КУДЗІНАЎ,

Герой Сацыялістычнай Працы, заслужаны работнік сельскай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь:

«У справах і думках - з Прэзідэнтам»

- Яўген Іванавіч, вы старшынствавалі ў пружанскім калгасе «Світанак» звыш 30 гадоў. Цяпер пайшлі на заслужаны адпачынак, але па просьбе агульнага сходу калгаснікаў засталіся працаваць дарадчыкам новага старшыні. Цяпер, напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў, пэўна, кожны свядомы чалавек аналізуе той шлях, што прайшла наша краіна за апошнія сем гадоў. Раскажыце, калі ласка, што было зроблена ў гаспадарцы? Справа ў тым, што асабліва зараз апазіцыя стараецца ўнушыць грамадзянам бесперспектыўнасць курсу дзяржавы ў аграрным сектары, імкнецца перакруціць, паставіць з ног на галаву ўсё, што зрабіў і робіць Прэзідэнт дзеля дабрабыту сельскіх працаўнікоў, усяго беларускага народа.

- Гэта паклёп на прэзідэнцкі курс і на стваральную працу работнікаў сельскай гаспадаркі, якія дабіліся значных поспехаў у вырашэнні мноства вытворчых і сацыяльных праблем. Менавіта ўнутраная і знешняя палітыка кіраўніка дзяржавы спрыяе ўстойліваму развіццю аграрнага сектара, павышэнню жыццёвага ўзроўню сялян.

Я асабіста і ўсе працаўнікі калгаса «Світанак» падтрымліваем праграму Аляксандра Лукашэнкі па далейшаму развіццю аграпрамысловага комплексу краіны. Таму што ў ёй вызначаны правільны, мэтанакіраваны шлях аграрыяў па выкарыстанню вытворчага патэнцыялу сельскай гаспадаркі, стварэнню трывалай харчовай базы ў дзяржаве. На першы план ставіцца клопат пра чалавека, працаўніка, стварэнне ўмоў для таго, каб ён мог прадукцыйна працаваць і нармальна жыць. І, канечне, далейшыя пераўтварэнні на вёсцы, паспяховае вырашэнне харчовай праграмы немагчымы без удасканалення эканамічнага механізму гаспадарання, укаранення найбольш эфектыўных структур сельскай гаспадаркі.

Напярэдадні важнай у жыцці дзяржавы падзеі - выбараў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь - сваімі разважаннямі аб сённяшнім і заўтрашнім дні нашай краіны з чытачамі «НТ» дзеліцца Герой Сацыялістычнай Працы, заслужаны работнік сельскай гаспадаркі Рэспублікі Беларусь Яўген КУДЗІНАЎ.

- Ці падтрымліваеце вы пазіцыю Прэзідэнта па пашырэнню ў рэспубліцы буйнатаварнай сельскагаспадарчай вытворчасці?

- Лічу, што буйнатаварная вытворчасць - найбольш перспектыўная, прыярытэтная форма гаспадарання на вёсцы. Што гэта сапраўды так, бачна на нашым прыкладзе. Некалькі гадоў назад у калгасе пабывала група спецыялістаў-аграрнікаў, фермераў замежных краін. Яны, зразумела, імкнуліся ўбачыць як можна больш. Такую магчымасць ім прадаставілі. Госці пабывалі на палях і фермах, ва ўсіх населеных пунктах калгаса, у дамах сялян. Вось якую выснову зрабілі: «Світанак» можа паспяхова канкурыраваць з лепшымі заходнімі сельгаспрадпрыемствамі і аграфірмамі, буйнымі фермерскімі гаспадаркамі». Іх не здзівіла, што 98 працэнтаў нашых калгаснікаў - за калектыўную ўласнасць і буйнатаварную вытворчасць. Аказваецца, адзначылі замежныя госці, у беларускім калгасе не так дрэнна ідуць справы, як паведамляюць сродкі масавай інфармацыі Захаду.

- Яўген Іванавіч, раскажыце, калі ласка, чым жывуць працаўнікі «Світанка» ў апошні час?

- Скажу без перабольшання: дзякуючы ажыццяўленню праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны на 1996-2000 гады, наш калгас стаў значна мацнейшым у эканамічных адносінах, выйшаў на больш высокі якасны ўзровень. У гаспадарцы пераадолена ўраўнілаўка, паслядоўна ажыццяўляецца прынцып аплаты працы кожнага работніка ў залежнасці ад яго ўкладу ў канчатковы вынік.

Калгас цесна супрацоўнічае з навукай. Сувязь з Беларускім нацыянальным даследчым інстытутам земляробства і Беларускім нацыянальным даследчым інстытутам жывёлагадоўлі садзейнічала ў апошнія гады хутчэйшай інтэнсіфікацыі галін гаспадаркі. Усе яны рэнтабельныя. Значна павысілася аддача калгаса (а гэта насенняводчая гаспадарка ў раёне) у вытворчасці гатунковага насення збожжавых культур і бульбы. На нашых палях апрабоўвалася больш за 20 гатункаў беларускай і замежнай селекцыі. Сярэднегадавая ўраджайнасць збожжавых склала ў апошняе пяцігоддзе звыш 40 цэнтнераў, а летась - 46.

- Як паяднана навука з вытворчасцю ў жывёлагадоўлі?

- Тут мы таксама праводзім мэтанакіраваную работу. Укаранілі камп'ютарнае праграмаванне вытворчасці малочнай прадукцыі, што дазволіла не толькі кантраляваць рэалізацыю прадукцыйнага патэнцыялу статка, але і прымаць меры па стабілізацыі надояў. Каровы ў асноўным - помесь чорна-пярэстай пароды з галштына-фрызскай. Летась ад кожнай надаілі па 4352 кілаграмы малака, сёлета за першае паўгоддзе - 2465, або на 134 кілаграмы больш, чым за адпаведны мінулагодні перыяд.

З добрай аддачай працуе комплекс па вырошчванню племянных цялушак. Гаспадаркам раёна рэалізуецца штогод звыш 1000 галоў элітнай жывёлы. У летні сезон усе цялушкі ўзростам больш за год утрымліваюцца на культурных пашах і ў лагерах. Увогуле ўся жывёлагадоўля калгаса выкарыстоўвае ў асноўным уласныя фуражныя рэсурсы. З кожным годам значна павялічваецца ў рацыёнах доля сакавітых і грубых кармоў пры змяншэнні расходу збожжа, што зніжае сабекошт прадукцыі.

- На вытворчыя поспехі, пэўна ж, уплывае і тое, як людзі адпачываюць, бавяць свой вольны час?

- У гаспадарцы створаны аздараўленча-прафілактычны цэнтр, збудаваны ў асноўным за ўласныя сродкі. Да паслуг - Дом культуры, рэстаран, камбінат бытавога абслугоўвання, зубаўрачэбны і зубапратэзны кабінеты. Сталовая прапануе абеды на дом, гатуе стравы да розных урачыстасцяў. Ёсць два дзіцячыя садкі, у якіх наладжана чатырохразовае харчаванне. Цікавая дэталь, на якую звярнулі ўвагу замежныя спецыялісты-аграрнікі: калгаснікі аддаюць перавагу выхаванню сваіх дзяцей менавіта ў дашкольных установах, а не дома.

Знаходзячыся ў калгасе, замежныя госці цікавіліся падсобнымі гаспадаркамі вяскоўцаў. Яны палічылі, што для паказу ім вызначылі спецыяльныя падворкі, якія як след падрыхтавалі. І таму наведалі некалькі «незапланаваных». Аднак хутка ўпэўніліся, што насампраўдзе добра развіваюцца ўсе прыватныя гаспадаркі. На падворках з году ў год павялічваецца пагалоўе буйной рагатай жывёлы, свіней, птушкі. Людзі ахвотна ўзбуйняюць свае падсобныя гаспадаркі, канечне, пры істотнай падтрымцы калгаса, які наладжвае заветэрынарнае абслугоўванне жывёлы, забяспечвае грубымі кармамі, выдзяляе тэхніку для апрацоўкі зямельных участкаў і ўборкі вырашчанага ўраджаю. Пакінуўшы неабходную колькасць малака і мяса для ўласных патрэб, лішкі прадуктаў вяскоўцы рэалізуюць дзяржаве.

- Ваша меркаванне наконт таго, што Прэзідэнт намераны аказваць дзяржаўную падтрымку для далейшага развіцця такім гаспадаркам, якія захавалі буйнатаварную вытворчасць, да іх ліку адносіцца і калгас «Світанак».

- Падыход Прэзідэнта, безумоўна, правільны. Аграрны сектар краіны трэба развіваць менавіта за кошт буйнатаварных гаспадарак, бо ўдасканаленне эканамічных адносінаў на сяле скіравана на ўмацаванне найбольш перспектыўнай формы ўласнасці. І мэтай з'яўляецца не разбурэнне калектыўных гаспадарак, а захаванне буйнатаварнай вытворчасці, якая, па словах Прэзідэнта, неаднаразова сказаных, яшчэ доўга, а магчыма і назаўсёды, застанецца асновай у аграпрамысловым сектары.

- Яўген Іванавіч, якім вы бачыце заўтрашні дзень «Світанка»?

- З новым падыходам да сацыяльна-эканамічнага развіцця. Распрацаваная канцэпцыя накіроўвае калгас на больш высокую якасць гаспадарання. Калі да бягучага года ён развіваўся пераважна за кошт уцягнення ў абарот усё новых і новых рэсурсаў, дык у перспектыве ставіцца задача перавесці ўсе галіны на шлях інтэнсіўнага развіцця за кошт значнага павышэння якасці працы на аснове дасягненняў навукова-тэхнічнага прагрэсу. Безумоўны прыярытэт атрымаюць галіны, што працуюць на чалавека, на задавальненне яго матэрыяльных і духоўных патрэб. І размова ідзе не аб кароткачасовай кампаніі, а аб доўгатэрміновай стратэгіі.

Ёсць усе магчымасці давесці ў бліжэйшым пяцігоддзі ўраджайнасць збожжавых да 50 цэнтнераў з гектара, кукурузы - амаль да 550 цэнтнераў, ільноваланка - да 12-13. Рэнтабельнасць галіны раслінаводства можа ўзрасці да 140 працэнтаў. Ад кожнай каровы рэальна можна надойваць у сярэднім да 5 тысяч кілаграмаў малака. Зніжэнне рэсурсаёмістасці вытворчасці з'яўляецца ў цяперашні час і на перспектыву адной з галоўных задач калгаса.

Умацаванне эканомікі дазволіць больш сродкаў і матэрыяльных рэсурсаў накіроўваць на развіццё сацыяльнай сферы. Гэта - якасць і культура службы сэрвісу, укараненне прагрэсіўных формаў абслугоўвання і арганізацыя новых відаў паслуг. Гэта - рамонт жылля насельніцтва, будаўніцтва новых дамоў для вяскоўцаў.

- Вы, як чалавек аўтарытэтны сярод калгаснікаў, напэўна, ведаеце, каму людзі маюць намер аддаць перавагу на маючых адбыцца прэзідэнцкіх выбарах?

- Дзейнічаць ініцыятыўна, настойліва, з высокім пачуццём адказнасці за агульную справу - такое патрабаванне Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. У ажыццяўленні праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны на 2001-2005 гады працаўнікі калгаса «Світанак» бачаць крыніцу руху наперад. Згаданая праграма адкрывае новыя магчымасці для павелічэння вытворчасці сельгаспрадукцыі, дае сялянам шанц стаць сапраўднымі і клапатлівымі гаспадарамі на зямлі. Адабраючы і падтрымліваючы ўнутраную і знешнюю палітыку цяперашняга кіраўніка дзяржавы, працаўнікі нашага калгаса аддадуць свае галасы за выбранне Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі. Аб гэтым заяўляю ад імя ўсяго калектыву калгаса «Світанак» і заклікаю паступіць такім жа чынам усіх работнікаў аграпрамысловага комплексу Брэстчыны.

Інтэрв'ю вёў Мікалай ЮРКЕВІЧ.

Пружанскі раён.

«Нёман-2001»

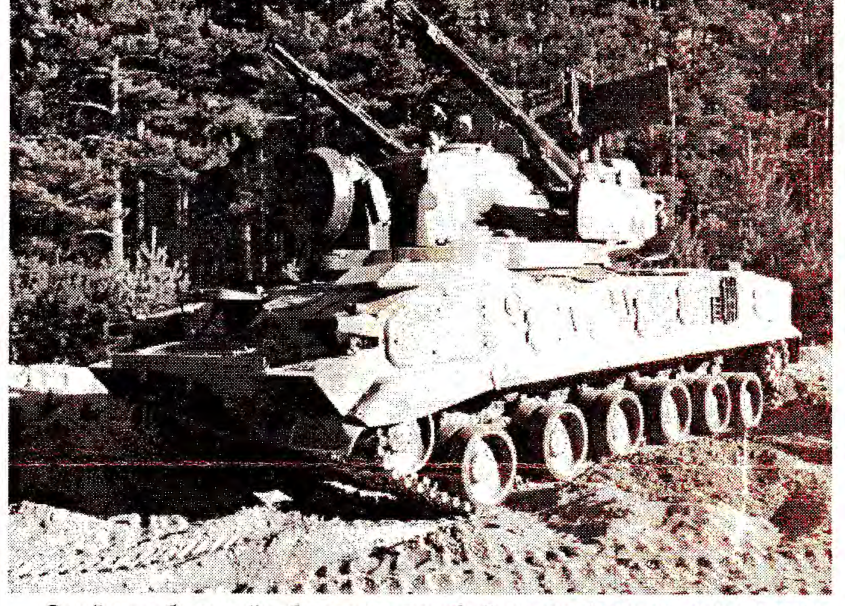
ЭКЗАМЕН ПЕРАД НАРОДАМ

У маштабных вучэннях «Нёман-2001», якія 26 жніўня пачаліся ў нашай краіне, на Абуз-Лясноўскім палігоне пад Баранавічамі, сярод іншых часцей і падраздзяленняў 28-га армейскага корпуса ў складзе «чырвоных» апынулася 50-я гвардзейская асобная механізаваная брыгада (амбр) - з пастаянным месцам дыслакацыі ў Паўднёвым гарадку абласнога цэнтра.

Нагадаем, што па ўмовах вучэнняў, тэрыторыя Беларусі ўмоўна была падзелена на дзве «дзяржавы»: «чырвоную» і «сінюю». Ваеннаслужачым 50-й мехбрыгады на Абуз-Лясноўскім палігоне выпаў гонар прымаць галоўны ўдар «праціўніка».

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка ахарактарызаваў вучэнні «Нёман-2001» як «экзамен арміі перад народам». Зрэшты, плакат, які вывесілі танкісты са згаданай брыгады ў месцы сваёй дыслакацыі, кожнаму вайскоўцу пастаянна нагадваў аб гэтым.

Сапёрны батальён брыгады прыбыў на палігон за два месяцы да пачатку вучэнняў. Перад ім ставілася задача падрыхтаваць тэрыторыю для асноўных сіл, перамяшчэнне якіх на ўказанае месца пачалося ў жніўні. Калёсная тэхніка на палігон накіроўвалася сваім ходам, гусенічную даставілі тры чыгуначныя эшалоны. Такім чынам, да 18 жніўня брыгада цалкам сканцэнтравалася на палігоне.

«Чырвоныя» (50-я амбр і прыдадзеныя ёй падраздзяленні) атрымалі загад наладзіць абарону ў месцы, дзе «праціўнік» павінен быў нанесці галоўны ўдар. Чакаць нападу даводзілася з боку ўмоўнай дзяржаўнай граніцы, што праходзіла па рацэ Шчара. Групоўка «ворага» па колькасці ў два або нават у два з паловай раза пераўзыходзіла заняўшых абарону «чырвоных». Ім выпаў гонар стаць галоўнай апорнай сілай. На вучэннях з баявой стральбой менавіта на абараназдольнасць згаданай вайсковай часці ўскладаліся ўсе спадзяванні. Для адбіцця ўдару «ворага» ў распара-

джэнне 50-й мехбрыгады былі кінуты значныя сілы: карпусны армейскі полк, цяжкая гаўбічная і армейска-зенітная брыгады і іншыя.

Камандны пункт «чырвоных», паводле сцэнарыя вучэнняў, павінны штурмаваць дыверсанты і бандфарміраванні «сініх» (гэтая роля ўскладзена на дэсантнікаў). Нейтралізацыя «ворага» - галоўная задача войскаў Міністэрства ўнутраных спраў сумесна з армейскімі мабільнымі сіламі. Часці МНС ліквідавалі пажары і стыхійныя бедствы ва ўзведзеных для гэтага пабудовах.

Такім чынам, кожнае падраздзяленне мела свае канкрэтныя задачы. Аб тым, наколькі на справе яны выконваліся, па словах камбрыга 50-й механізаванай палкоўніка Аляксандра Мяжуева, можна будзе даведацца 6 верасня: менавіта ў гэты дзень плануецца падвесці вынікі вучэнняў з выстаўленнем канкрэтнай адзнакі. Яна будзе складацца з некалькіх паказчыкаў: прывядзення часці ў баявую гатоўнасць, дакладных дзеянняў яе на маршы, прыняцця рашэння, пастаноўкі задач, заняцця раёна абароны, сістэмы агню...

Мяркуецца, што да аўторка вайсковыя падраздзяленні «чырвоных» вернуцца на пастаяннае месца дыслакацыі.

Алесь МІКАЛАЙЧЫК.

На здымках: «чырвоным» усё па плячы...

Фота Аляксандра СЯРГЕЕВА.

З апошняй пошты

За стабільнасць і ўпэўненасць у заўтрашнім дні

Зусім не дзіўна, што рэдакцыйная пошта апошняга часу адметна ўзбагацілася тэматыкай маючых адбыцца прэзідэнцкіх выбараў: нашых чытачоў, як і ўсіх беларусаў, хвалюе падзея, якой наканавана вырашыць далейшы лёс краіны.

«Мне, як старэйшаму гісторыку, хочацца выказаць свае думкі, - піша нам інвалід Вялікай Айчыннай вайны **Пётр Чэчка з Драгічына**. - Цалкам згодзен з меркаваннем старшыні Дзярждумы Расіі Генадзя Селязнёва, іншымі расійскімі палітыкамі, што Аляксандр Лукашэнка - найбольш папулярны сярод кіраўнікоў краін СНД. Ды і ў цэлых расійскіх рэгіёнах, асабліва ў тых, дзе ён пабываў, з прыхільнасцю адносяцца да нашага лідэра.

Усё пазнаецца ў параўнанні. Нам добра вядома, што Расія і Украіна ў былым Савецкім Саюзе з'яўляліся найбольш развітымі рэспублікамі, багатымі на прыродныя нетры. І ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС Расія і Украіна пацярпелі значна менш, чым маленькая Беларусь. Але, нягледзячы на беднасць прыродных рэсурсаў, як і меншую ўрадлівасць зямельных угоддзяў, яна аказалася ў лепшым становішчы, чым суседзі. Як адзначалася на II Усебеларускім народным сходзе, большасць прадпрыемстваў працуюць стабільна, дасягнуты рост прадукцыйнасці працы. Медыцына і адукацыя па-ранейшаму даступныя для простых людзей. Словам, наш Прэзідэнт добра разумее, што разбураюць стары дом толькі тады, калі пабудуюць новы, - каб было дзе жыць. Хіба гэта, скажыце, мала, каб зрабіць свой выбар на карысць цяперашняга кіраўніка?

Сапраўды, не надта лёгка даецца нам будаўніцтва новага дома. Але нельга не заўважыць: будоўля ідзе - па цаглінцы, па вянцу, няспешна, карпатліва і выверана. Людзі кажуць: з вялікага поспеху наробіш смеху. А што да будаўніцтва дзяржаўнага дома - тут зусім не смехам памылка абыдзецца.

Усведамляюць гэта і прадстаўнікі кіруючай «вертыкалі» на месцах, аб якіх - ліст ветэрана Вялікай Айчыннай вайны **Васіля Зайцава з вёскі Кавярдзякі Брэсцкага раёна**: «Нашы газеты часта звяртаюцца да тэмы: «Як жывеш, чалавек-працаўнік?», распавядаючы пра нялёгкія будні вясковага механізатара альбо рабочага завода. І толькі зрэдку героем журналісцкага матэрыяла становіцца кіраўнік раёна ці вобласці. А ці ведаем мы, колькі бяссонных начэй праводзіць наш губернатар Васіль Далгалёў у дбанні аб эканамічным дабрабыце вобласці, аб нашым з вамі дастатку?

Ёсць у Брэсцкім раёне няўрымслівы, заклапочаны чалавек - старшыня райвыканкама Канстанцін Бабко. Людзі добра ведаюць, што значыць слова, дадзенае ім. З такім кіраўніком адчуваеш стабільнасць і ўпэўненасць у заўтрашнім дні».

Апошнія згаданыя нашым чытачом словы - з шэрагу адвечных чалавечых імкненняў. Наша маладая незалежная краіна ведала розныя часы. Нам ёсць з чым параўноўваць. Нам ёсць з каго выбіраць. Нездарма ў гэтым сэнсе чытачы згадваюць імя дзеючага Прэзідэнта краіны Аляксандра Лукашэнкі.

Віктар ЖУК.

Заўтра - Дзень работнікаў нафтавай і газавай прамысловасці

Са святам, «Гефест»!

Толькі паўгода прайшло з таго ўрачыстага дня, як калектыў знакамітага на Брэстчыне прадпрыемства адзначыў свой 50-гадовы юбілей, а заўтра ў яго - чарговае прафесійнае свята. Маецца на ўвазе адкрытае акцыянернае таварыства «Брэстгазаапарат», многім вядомы цяпер пад свежай назвай «Гефест».

Вырабы з маркай «бога агню» сапраўды ведаюць сёння ад Курыл да Брэста: гэта пакуль адно з нямногіх у вобласці беларуска-расійскіх акцыянерных таварыстваў.

Кааперацыя з ААТ «Газпром» дазволіла калектыву пераадолець крызісныя часы, калі пачыналася абвальнае раздзяржаўленне, цвёрда стаць на ногі, пазбегнуць масавых звальненняў і працяглых прастояў вытворчасці.

Восьмы генеральны дырэктар ААТ Міхаіл Іофе добра памятае, што першая партыя газавых пліт у колькасці 80 штук сышла з канвеера напярэдадні 7 лістапада 1958 года, а ўжо ў чэрвені 1968-га была выпушчана мільённая пліта. А ўсяго за паўстагоддзя на рахунку калектыва налічваецца больш за 14,5 мільёна надзейных бытавых прыбораў, якія, безумоўна, радуюць не меншую за гэтую лічбу колькасць гаспадынь.

Са святам цябе, «Гефест»!

Рэзананс

Вас пачулі, шаноўны абанент

«Сістэма прабачэння не просіць» - так назваў сваё пісьмо ў рэдакцыю наш пастаянны чытач Аляксандр Матчэня з Баранавічаў, у якім наракаў на няўважлівыя, нават пагардлівыя адносіны да яго ў гарадскім прадпрыемстве «Водаканал». Памылка ў рабоце абаненцкай службы, папрасіць прабачэння за якую ніхто з супрацоўнікаў не ўзяў на сабе клопату, стала прычынай, цытуем аўтара ліста, «загубленага часу і нервовых клетак, страты даверу да дзяржаўнай установы». Паўтараецца сітуацыя пяцігадовай даўнасці, прыгадвае наш чытач, якая здарылася з ім у прадпрыемстве электрасетак.

У адказе, які прыйшоў у рэдакцыю за подпісам генеральнага дырэктара гарадскога вытворчага аб'яднання В.Рыжыкава, у прыватнасці гаворыцца: «Вядучы інжынер абаненцкай службы Шыла Г.В. выказала гр.Матчэні А.Б. прабачэнні за прычыненыя нязручнасці, а таксама, па яго просьбе, зрабіла запіс у паведамленні, што прычына пераразлікаў - памылка ў рабоце абаненцкай службы. У абаненцкай службе «Водаканала» праведзена тлумачальная размова па рабоце з абанентамі».

Яшчэ далей пайшлі ў Баранавіцкіх электрасетках. У афіцыйнай паперы з гэтай установы рэдакцыі паведамляецца: «Пасля апублікавання рашэння Брэсцкага абласнога выканаўчага камітэта ў газеце «Народная трыбуна» ад 22.06.96 г. аб прыняцці мер па недапушчэнні фактаў валакіты, бюракратызму, непаважлівых адносінаў да правоў і годнасці асобы, у Баранавіцкіх электрасетках праведзена работа па паляпшэнні абслугоўвання насельніцтва. Праца абаненцкага аддзела арганізавана без абедзеннага перапынку з 8.00 да 18.00 у рабочыя дні і з 8.00 да 15.00 - у суботу. У абаненцкім аддзеле адкрыта аддзяленне «Белпрамбудбанка» для зручнасці бытавых абанентаў пры разліках за электраэнергію. Абслугоўваннем абанентаў займаюцца спецыяльна падрыхтаваныя і абучаныя работнікі абаненцкай службы Баранавіцкіх электрасетак. З чэрвеня 1996 года заўваг ад насельніцтва на нетактоўныя паводзіны работнікаў абаненцкай службы Баранавіцкіх электрасетак не паступала».

Як усё ж такі цудоўна, калі сістэма чуе чалавека!

Ірына САЎЧУК.

У Камітэце дзяржкантролю

Грошы ёсць - няма тавару. Гэта гандлю не да твару

У першай палове бягучага года насельніцтва Брэстчыны пакінула ў крамах 297,6 мільярда рублёў уласных грошай. У параўнанні з леташнім, тавараабарот узрос амаль на 5 працэнтаў, забяспечыўшы прагнозны паказчык. У цэлым сітуацыя на спажывецкім рынку вобласці па ўсіх таварах прамысловай і харчовай груп была ахарактарызавана стабільнаю падчас нядаўняй калегіі Камітэта дзяржкантролю.

Разам з тым, заўважана, што нехарчовых тавараў мы сталі набываць менш. І калі ў іх дачыненні варта апеляваць галоўным чынам да пакупніцкага кашалька, то наконт такіх харчовых тавараў, як свежамарожаная рыба, селядцы, жытняя мука, крупы, малочныя і мясныя кансервы, ушчуваліся кіраўнікі спажывецкіх таварыстваў Пружанскага і Ганцавіцкага раёна: у асобных крамах гэтыя прадукты адсутнічалі ад двух да дзесяці дзён; а моцны знос халадзільнага абсталявання стаў прычынай перабояў з маслам ды варанымі каўбасамі. Наогул жа ў шэрагу парушэнняў, выяўленых у гандлі на працягу першага сёлетняга паўгоддзя, 55,4 працэнта тычыліся невыканання патрабаванняў да якасці рэалізуемых тавараў, 28,8 - незахавання дысцыпліны цэнаў. Не адзін пункт склаў таксама пералік нараканняў на арганізацыю харчавання механізатараў падчас жніва: ад прыцягнення да гэтай справы некваліфікаваных кадраў да выкарыстання мяса без ветэрынарнага пасведчання.

У прынятай калегіяй выніковай пастанове нагадваецца аб неабходнасці пастаянна ўдасканальваць кантроль кожнай адказнай асобы на сваім вытворчым фронце.

Сяргей АНДРАЮК,
сакратар прэс-цэнтра КДК
Брэсцкай вобласці.

Чалавек і грамадства

АСЭНСОЎВАЦЬ, А НЕ АЧАРНЯЦЬ

У апошні час нашы нядобразычліўцы ўсё часцей і часцей паліваюць брудам маладую Рэспубліку Беларусь, яе Прэзідэнта, бессаромна заяўляюць на ўвесь свет, быццам у краіне груба парушаюцца правы чалавека. А тым часам прафесар Брэсцкага дзяржуніверсітэта імя А.С.Пушкіна Іван КОТЛЯР робіць добрую справу - ён стаў ініцыятарам у напісанні і выданні вучэбнага дапаможніка «Правы чалавека», выкладання новага прадмета не толькі ў БрДУ, але і ў іншых вышэйшых навучальных установах, узважанага асэнсавання, а не ачарнення нашай сапраўды складанай рэчаіснасці.

Сёння Іван Іванавіч - госць рэдакцыі «НТ», на старонках якой у пачатку 90-х мінулага стагоддзя друкаваў матэрыялы аб сацыяльна-эканамічнай сітуацыі пасля распаду СССР, а таксама духоўна-маральным стане беларускага грамадства на складаным этапе перамен.

- Іван Іванавіч, скажыце, калі ласка, як з'явілася жаданне займацца праблемай правоў чалавека?

- Жыццё даецца адзін раз, а таму яно павінна разглядацца як самы каштоўны капітал у любым цывілізаваным грамадстве. У артыкуле аб Усеагульнай Дэкларацыі правоў чалавека канстатуецца: «Кожны чалавек мае права на жыццё і асабістую недатыкальнасць». Відаць, варта помніць, што 1994-2004 гады Арганізацыя Аб'яднаных Нацый абвясціла дзесяцігоддзем у галіне навучання правоў чалавека. Сістэма адукацыі Рэспублікі Беларусь актыўна ўключылася ў рэалізацыю ідэі гэтага дзесяцігоддзя.

Ужо ў 1994 годзе па ўласнай праграме пачаў выкладаць спецкурс «Правы чалавека» ў БрДУ, а неўзабаве навукова-педагагічны эксперымент па яго выкладанню быў цалкам рэалізаваны ў школе. Яго вынікі і перш за ўсё асэнсаванне зробленага выкарыстаны пры распрацоўцы праграмы па ўкараненню ў сістэму адукацыі абавязковых спецкурсаў. Ажно двойчы (у 1996 і 1998 гадах) выступаў у падтрымку гэтай ідэі на пасяджэннях калегіі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь. І сёння мне прыемна адзначыць, што да спецкурса з самага пачатку станоўча аднесліся студэнты і большасць выкладчыкаў. Гэта пацвердзілі і ўдзельнікі першай студэнцкай рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі па тэме «Правы чалавека - імператыў грамадскага развіцця і дэмакратыі», што адбылася ў Брэсцкім дзяржуніверсітэце па маёй ініцыятыве. У студэнцкім асяроддзі, а таксама сярод шырокага кола выкладчыкаў, я рашуча рву, склалася думка, што правы чалавека - не дадатковыя веды, без якіх можна абысціся, а досыць трывалы падмурак адукацыі, накіраванай на задавальненне патрабнасцей рэальнага чалавека і ў цэлым грамадства. Сучасная канцэпцыя выкладання прадмета сыходзіць перш за ўсё з разумення іх этычнага характару - гэта тыя правы, якімі павінен валодаць кожны чалавек. Увядзенне ж выкладання правоў чалавека (у тым ліку правоў дзіцяці) садзейнічае павышэнню ролі і аўтарытэту не толькі беларускай сістэмы адукацыі, але і ў цэлым нашай маладой краіны на міжнароднай арэне.

- Надышоў час, калі кожны сапраўдны беларус павінен папалічыць пра Айчыну пры наяўных уласных магчымасцях, менш абурацца, даваць волю эмоцыям, а больш асэнсоўваць тыя складаныя працэсы, што адбываюцца ў нашай краіне, падтрымліваць кожны разумны крок мясцовых улад па стабілізацыі становішча. І ў гэтым нам, беларусам, безумоўна, дапамога ваш значны ўклад у распрацоўку тэорыі і навукі правоў чалавека, практычнае рэалізацыя гэтай ідэі на шляху да цывілізаванага грамадства. Ці не так?

- У свой час выдатны французскі філосаф XVI стагоддзя Мішэль Мантэн сказаў: «Народ мудрэйшы, бо ён мудры настолькі, наколькі патрэбна». Ад духоўнасці асобы, народа, усяго чалавецтва залежыць вельмі многае, калі не ўсё. А правы чалавека - гэта частка культуры чалавецтва, якой патрэбна нам навучыцца, каб жыць без страху, прыстойна.

Менавіта пра гэта заўсёды думаў, калі рыхтаваў да друку сваю першую кнігу публіцыстыкі «Позірк знутры. Грамадска-палітычны працэс у Беларусі», вучэбны дапаможнік для вышэйшых навучальных устаноў «Правы чалавека», матэрыялы шматлікіх навукова-практычных канферэнцый, семінараў, пасяджэнняў «круглых сталоў» - усяго дзесяць кніг і брашур. Шмат якія з іх праведзены разам з манаграфіяй «Правы чалавека ў сучаснай Беларусі». У яе напісанні дапамагла правядзенне мною ў 1996 годзе рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі «Правы чалавека ў сучаснай Беларусі: механізмы абароны і рэалізацыі, праблемы выкладання».

- Брэстаўчане могуць ганарыцца, што напісаны вамі пяць гадоў таму вучэбны дапаможнік па правах чалавека аказаўся першым і адзіным у Рэспубліцы Беларусь на гэтай важнай тэме. Невыпадкова вас запрашалі (і запрашаюць цяпер) за межы краіны падзяліцца вопытам, паслухаць як кваліфікаванага спецыяліста ў новай справе.

- Навука - не цікавая справа з запаволеным шчэннем. І пакуль ёсць творчы імпэт, маральныя і фізічныя сілы, здароўе, да таго ж, дазваляе ўдзел, вучоным павінен рабіць усё, каб рухацца наперад.

На месцы сапраўды не даводзіцца сядзець. Так, напрыклад, тры гады назад сумесна з украінскімі калегамі правёў у Кіеве Міжнародную навукова-практычную канферэнцыю на тэму «Вопыт навучання правам чалавека на Украіне і ў Беларусі». У канцы мінулага года запрасілі ў Маскву, дзе чытаў лекцыю «Аб вопыце выкладання правоў чалавека ў Рэспубліцы Беларусь і Брэсцкім дзяржуніверсітэце». Цікавая сустрэча адбылася ў Гродне - са студэнтамі аграрнага універсітэта, у якім займаецца шмат юнакоў і дзяўчат з нашай вобласці.

Навуковая дзейнасць у гэтым напрамку магла б насіць больш выніковы характар, каб не адчуваліся недахоп фінансавых сродкаў, адсутнасць метадычнай базы, але і тое, што зроблена, не можа не радаваць. Галоўнае, што многія (ад высокіх чыноўнікаў да простых людзей) нарэшце зразумелі: правы чалавека - гэта перш за ўсё духоўна-маральная з'ява ў любым цывілізаваным грамадстве. І што вывучаць іх патрэбна не толькі дзецям і моладзі, але і дарослым. Асабіста я - прыхільнік таго, каб правы дзіцяці вывучалі перш за ўсё бацькі.

- Хацелася б пачуць пра адрас вопыту, які з вашай дапамогай укаранёны ў нас, на Брэстчыне? Ці ёсць такі?

- Скажу шчыра: нягледзячы на дасягнутае, многае ў выкладанні правоў чалавека мяне хвалюе, трывожыць. І ў першую чаргу гэта недаацэнка сацыяльна-выхаваўчай праблематыкі спецкурса, спробы яе звядзення да філасофскіх разважанняў ці юрыдычных пытанняў, адсутнасць матэрыяльна-тэхнічнай базы, неразуменне некаторымі службовымі чыноўнікамі і часткай прафесарска-выкладчыцкага складу значэння і сутнасці,гэтага спецкурса і многае іншае.

Нярэдкія сітуацыі, калі з боку выкладчыкаў праяўляецца недавер і насцярожанасць: маўляў, навучым, і ўсе будуць ведаць свае правы, а выконваць абавязкі не будуць. Або: правы чалавека - гэта палітыка, а мы палітыкай займацца не будзем. Пры гэтым ігнаруецца самае галоўнае: правы чалавека ў даным выпадку падаюцца менавіта праз адукацыю як праява сусветнай культуры і цывілізацыі ў цеснай сувязі з вывучэннем абавязкаў. А таму падобных «спецыялістаў» неабходна як мага часцей знаёміць з дзейнасцю і дасягненнямі міжнародных арганізацый, якія займаюцца праблемамі правоў чалавека (правоў дзіцяці), а таксама ствараць належныя ўмовы для іх навукова-педагагічнай дзейнасці.

Што да вопыту ў гэтай галіне, то ён, безумоўна, акрамя нашага БрДУ, на Брэстчыне ёсць. У Баранавіцкім дзяржаўным вышэйшым педагагічным каледжы арганізаваны спецкурс па вывучэнні правоў чалавека, праводзяцца навукова-практычныя канферэнцыі і семінары, тут даволі высокі ўзровень іх навукова-метадычнага забеспячэння. Увогуле, наспеў час, каб абагульніць вопыт выкладання правоў чалавека на базе шэрагу вну краіны і ўзброіць ім кіраўнікоў спецкурсаў, як мага хутчэй выкарыстаць практычныя напрацоўкі ў далейшай рабоце.

- Наколькі мне вядома, вы, Іван Іванавіч, асабіста знаёмы з асветнікам, вучоным і патрыётам - прафесарам многіх універсітэтаў на Захадзе, адным з вядучых амерыканскіх даследчыкаў у ракетных палівах Барысам Кітам, які цяпер жыве ў Германіі, дакладней, у Франкфурце-на-Майне. Што б вы маглі сказаць пра гэта?

- Барыс Кіт - беларус, але сталася так, што аднойчы ён стаў грамадзянінам ЗША, таленавітым матэматыкам, фізікам, доктарам філасофскіх навук і... застаўся прыхільнікам менталітэту беларускага народа.

На вялікі жаль, многія нашы тутэйшыя беларускія «патрыёты» у апошні час вядуць сябе не самым належным чынам, з пагардай ставяцца да свайго мужнага народа, яго набыткаў. А вось Барыс Уладзіміравіч застаецца добрым сябрам для кожнага, хто хоць аднойчы з ім сустрэнецца, пагаворыць, а таму і не мінаюць нашы людзі яго гасціннасці, з прыемнасцю знаёмяцца з беларускім музеем у Ляймэне, да дзейнасці якога наш суайчыннік мае самае непасрэднае дачыненне.

У час адной з паездак у Германію ў пачатку снежня 1998 года Барыс Кіт пакінуў свайму земляку (а мы абодва родам з карэліцкіх мясцін) кнігу са сваім аўтографам «Космас беларуса», якую напісала Лідзія Савік. На адной з яе старонак, успамінаючы сваю маладосць, ён прызнаваўся: «І цяпер захапляюся паэтычным, прыгожым пісьменствам, жывапісам, платанічна жаночай прыгажосцю. Тады была надзвычай выхаваная моладзь, не было ніякай распусты, і захапленне красой - гэта як захапленне карцінай, добрай кнігай, высокай паэзіяй, як духоўнае ўзбагачэнне, кранаючая музыка».

Цяпер можна пачуць: дэмакратыі, правам чалавека лепш за ўсё навучыцца ў атмасферы, дзе можна адкрыта выказвацца і абмяркоўваць думкі, дзе гарантавана свабода выказвання і для студэнтаў, і для выкладчыкаў, дзе ўсхваляецца студэнцкі ўдзел. Гэта, безумоўна, так. Але ж канчатковым вынікам падобных выказванняў, калектыўнага асэнсавання той ці іншай з'явы ў грамадстве павінен заставацца станоўчы здабытак на карысць свайго суайчынніка, па магчымасці - усяго народа.

- Іван Іванавіч, - вам 60. Менавіта ў такім паважаным узросце Міжнародным Біяграфічным Цэнтрам (г.Кембрыдж, Англія) вам у намінацыі «Чалавек года» прысуджана высокая ўзнагарода за дасягненні ў навуковай дзейнасці ў мінулым XX стагоддзі з уручэннем дыплома. Прыемна, што сярод навукоўцаў свету названа і ваша імя. Віншуем з гэтай важнай падзеяй і жадаем, каб нястомная праца ў вашай неспакойнай, бескарыслівай і творчай асобе вылівалася ў дабрабыт і росквіт роднай Айчыны, радавала вашых калег па рабоце, натхняла...

- І як навуковец, і як выкладчык, і як старшыня праўлення беларускай секцыі Міжнароднай арганізацыі правоў чалавека, якую ўзначальваю ўжо пяць гадоў, дзякую за добрае слова.

Мой любімы выраз - выраз Канфуцыя: «Лепш запаліць адну свечку, чым усё жыццё праклінаць цемру». Нам усім неабходна менш праклінаць, а больш запальваць, каб святло, а не цемра акаляла чалавецтва.

Гэта добра разумее і наш Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка, які з'яўляецца гарантам захавання правоў чалавека, робіць усё для таго, каб апраўдаць давер кожнага выбаршчыка.

Гутарыў
Мікола ПАНАСЮК.

Побач з намі

Па жыцці прайсці адзінаю дарогай

Васьмікласніцай Ліда развіталася з роднымі дружылавіцкімі ваколіцамі і паехала на Валагодчыну да цёткі. Там закончыла дзесяцігодку, бо ў роднай вёсцы не было сярэдняй школы. Падала дакументы ў медыцынскі інстытут, але напаткала няўдача: відаць, жыццёвы лёс рыхтаваў ёй іншую сцяжынку.

Праз некаторы час дзяўчына, закончыўшы курсы лабарантаў, працавала на малочным заводзе. Работа ёй падабалася. З'явілася жаданне вучыцца далей. Без праблем закончыла Валагодскі малочны інстытут (сёння гэта сельскагаспадарчая акадэмія імя Верашчагіна).

Пераддыпломную практыку праходзіла ў Чувашыі на пасадзе галоўнага інжынера, гэтае ж месца ёй абяцалі і пасля заканчэння інстытута. Але пацягнула на радзіму. Сярод прапанаваных адрасоў выбрала Пагосцкі масласырзавод, што побач з Салігорскам. Амаль год была начальнікам вытворчасці, потым - галоўным інжынерам. Гэта пры ёй узводзіўся новы Салігорскі гармалзавод, наладжвалася і запускалася сучаснае вытворчае абсталяванне. Лідзія Грэчная пэўны час з'яўлялася адзіным чалавекам на прадпрыемстве, які меў спецыяльную вышэйшую адукацыю. Да яе меркаванняў заўсёды прыслухоўваліся, з ёю раіліся. Яна сапраўды лічылася галоўным чалавекам на заводзе.

Амаль дваццаць гадоў таму пераехала ў Іванава і праз кароткі час заняла пасаду галоўнага інжынера на заводзе масла і сухога малака. Незаменнай Лідзія Гаўрылаўна была да самай пенсіі.

- З маладых гадоў напрарочылі мне быць інжынерам. Так і атрымалася: усё жыццё аддала гэтай нялёгкай і такой адказнай пасадзе. І ніколькі не шкадую, бо гэта сапраўды маё, кроўнае. Мабыць, так было наканавана Богам, - разважае мая суразмоўца.

Зараз жанчына магла б ужо спакойна адпачываць, няньчыць унукаў, але дырэктар малочнага завода Анатоль Забаўнюк угаварыў папрацаваць некаторы час інжынерам-тэхнолагам. Таму цяпер усе клопаты і турботы Лідзіі Гаўрылаўны звязаны з тым, як разнастаіць і палепшыць якасць выпрабляемай на заводзе прадукцыі, наладзіць безадходную вытворчасць, «нарадзіць» такія віды канкурэнтаздольнай прадукцыі, каб у будучым яна прыносіла прадпрыемству добры прыбытак. І задумкі паступова становяцца рэальнасцю.

Лідзію Грэчную, чалавека амаль з 40-гадовым працоўным стажам, папрасіла падзяліцца сакрэтамі багацейшай скарбонкі, што захоўвае таямніцы ўмення кіраваць людзьмі, вытворчым калектывам, быць аўтарытэтам не толькі ў начальства, але, што не менш важна, у падначаленых.

- Найперш, - лічыць Грэчная, - трэба ўсвядоміць раз і назаўсёды, што самае каштоўнае на прадпрыемстве - не абсталяванне, нават імпартнае і дарагое, а сам чалавек, калектыў. Любую справу вырашаюць людзі. І кіраўнік павінен з глыбокай павагай ставіцца да тых, з кім працуе, з любоўю, калі хочаце. Ніколі не дапускаць крыку, тым больш грубасці. Вялікай мудрасцю лічу ўменне гасіць, нейтралізаваць любую канфліктную сітуацыю. Не трэба баяцца раіцца з рабочымі, ім гэта вельмі падабаецца, высвятляць іх меркаванні па той ці іншай праблеме. Разумны кіраўнік, на маю думку, - той, хто, параіўшыся, прыслухаўшыся да многіх, зробіць на гэтай падставе свой вывад, абагульненне, тады ён пазбегне памылак.

Слова кіраўніка павінна быць не толькі цвёрдым, але і абгрунтаваным, ніколі не разыходзіцца са справай. У Лідзіі Гаўрылаўны так усё і склалася.

Надзея КУХАРЧУК.

Лёсы

Яшчэ ў памяці той час, калі літаральна да дзірак зачыталася «Комсомольская правда» са славутым «Таёжным тупіком» Васіля Пяскова. Аповяд пра аскетычнае жыццё ў сібірскай тайзе старавераў Лыкавых, удалечыні ад людзей, мірской мітусні, інтрыгаў многіх. Адна Агаф'я Лыкава чаго вартая...

Ды, аказваецца, і ў нас, на Камянеччыне, ёсць свае самотніцы Лыкавы. Праўда, зносіны з навакольным светам яны ажыццяўляюць пры дапамозе сацыяльнага работніка.

На пастуховым балоце

У Белавежскай пушчы месціцца хутар Пастухова Балота. Сосны тут блізенька падступаюць да хат, дзе адзінока жывуць дзве старэнькія. Аднолькавае лясное прозвішча яны маюць: Дзік (дарэчы, гэтыя шкодлівыя жывёліны, дзікі, нярэдка ўвосень робяць набегі на бабульчыны агароды з бульбай). І завуць аднолькава жанчын - Марыі. Адна Сцяпанаўна, другая - Фёдараўна.

Мужы-лесарубы іхнія даўно адышлі ў нябыт. А ўдовы засталіся вернымі ім (хоць сёй-той напрошваўся ў прымакі), вернымі абжытаму кутку, хатам, зрубленым з моцнага пушчанскага дрэва. Запрашалі дзеці ў горад, ды старэнькія не пажадалі перабірацца туды. Лес дае ім ежу, лекі, дровы. Дарэчы, дроў гэтых назапашана ў хлеўчуках не на адну зіму. А колькі бабкамі насушана грыбоў, чарніц! Ступі за парог хаты - і яны растуць пад нагамі...

Толькі сёлета Марыі развіталіся з каровамі, а дасюль трымалі. Здалі сваіх пярэстых, бо цяжка стала пасвіць, сена нарыхтоўваць - абедзвюм жанчынам за 80 пераваліла. А вось ад кабанчыкаў не адмаўляюцца. Маюць пад Каляды свае каўбасы, пахучыя паляндвіцы з каляндрай ды перчыкам.

Вохкаюць, што на хворых нагах не могуць дабрацца да царквы. Успамінаюць, як раней за некалькі кіламетраў пехатой ішлі, неслі туфлі ў руках і толькі перад божым храмам абувалі. Але святочныя трансляцыі з богаслужэнняў паглядзець не прамінаюць - бліжэй садзяцца да тэлевізара. Гэтая гаворачая скрынка - адзінае ў хаце, што нагадвае пра нейкую цывілізацыю.

Задаволены бабкі, што пенсію прыносіць паштарка дзень у дзень і яе хапае. На гэтыя грошы сацыяльны работнік з вёскі Занавіны Юлія Ляўчук дастаўляе старэнькім хлеб, макароны, цукар, соль, запалкі ды іншае. А зімаце дарогу ўзімку - дабіраецца да хутара на коніку. Ніколі не пакідае сваіх падапечных без кавалка хлеба, стараецца пасобіць ім па гаспадарцы. «Родная душа» - так кажуць бабкі пра Юлію Станіславаўну.

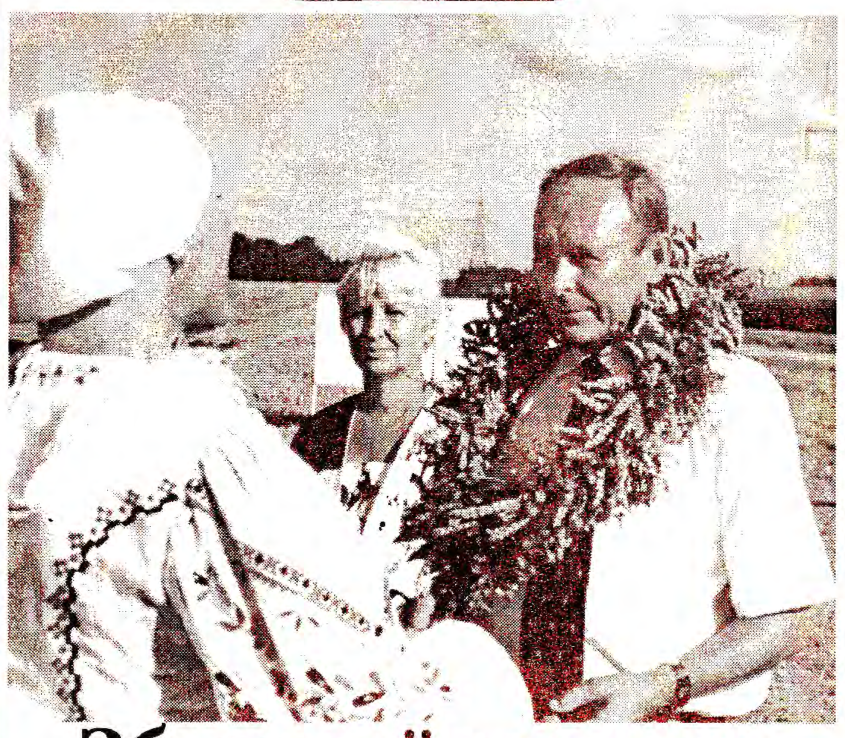
Бывае, што восенню, выбіраючы бульбу, прамерзнуць Марыі ў халодны дзень. Ды ніякіх урачоў, парашкоў яны не прызнаюць. Выганяюць прастуду ляснымі лекамі - на іхніх гарышчах цэлая аптэка. Насушылі шмат розных зёлак, дакладна ведаюць, што ад чаго памагае. А давядзецца зазірнуць добраму чалавеку ў гэты мядзвежы куточак, не шкадуюць, шчодра падзеляцца святаяннікам, бальзамам. Вось толькі ліхому прышэльцу не рады: змеркне - зачыняюць хаты на засаўкі.

Так і жывуць дзве Марыі, як дзве адзінокія сасны. Нікога ў жыцці не асудзілі, нікому зла не зрабілі, з дабрынёй у сэрцы годна нясе кожная свой крыж.

Ніна ГАРАГЛЯД.

Камянецкі раён.

Жыццяпіс

Збожжа ў засеках. Спраўляй, хлебароб, дажынкі!

Саўгас-камбінат «Мір», што ў Баранавіцкім раёне, адным з першых у вобласці завяршыў жніво. На свята дажынак у гаспадарку завітаў Прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка. Не было сорамна старшыні «Міра» Анатолю Кокашу за сёлетнюю працу вяскоўцаў: з кожнага гектара атрымана па 38,6 цэнтнера якаснага збожжа. 3500 тон склаў валавы збор.

Фота Юрыя КУСКОВА.

* * *

Хлебаробы Брэстчыны рапартуюць аб завяршэнні жніва. Паўднёвыя раёны практычна пакінулі гэты клопат за плячамі, на поўначы вобласці збожжаўборачная тэхніка працуе на палях апошнія дні.

Па стану на 30 жніўня скошана 334049 тысяч гектараў збожжа, або 98,1 працэнта да плана. Валавы намалот склаў 810609 тон пры сярэдняй ураджайнасці 24,5 цэнтнера. Многім раёнам: Столінскаму, Лунінецкаму, Пружанскаму, Кобрынскаму, Бярозаўскаму і іншым - засталося скасіць не болей за працэнт падлягаючых уборцы плошчаў.

У Брэсцкім і Бярозаўскім раёнах сёлетні ўраджай асабліва парадаваў калгаснікаў. Напрыклад, гаспадаркі Прыбужжа ў сярэднім намалочвалі па 30,5 цэнтнера збожжа з гектара - на 6 цэнтнераў больш, чым летась. Лідэр уборкі - па ўраджайнасці і па тэмпах - СКП «Астрамечава», дзе з кожнага гектара атрымана звыш 45 цэнтнераў хлеба.

Адныімі з першых гаспадаркі Брэсцкага раёна выканалі і план пастаўкі збожжа дзяржаве. Дзяржзаказ нават перавыкананы на 1000 тон. Валавы збор хлеба ў раёне склаў 55 тысяч тон, што прыкладна на трэць больш, чым летась.

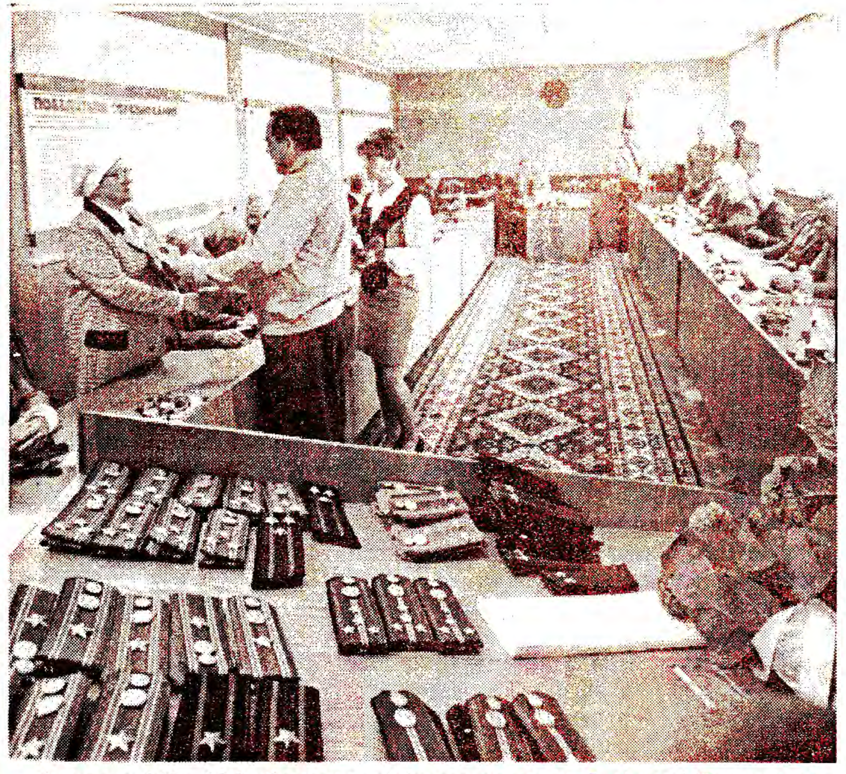
Справілі раённыя дажынкі на Драгічыншчыне.

На Піншчыне палова гаспадарак ужо правяла дажынкі. Сярэдняраённая ўраджайнасць, праўда, не надта радуе, зараз яна трымаецца на ўзроўні 23 цэнтнеры з гектара. Дзяржзаказ пакуль недавыкананы, застаецца даставіць у засекі яшчэ каля 800 тон збожжа.

Набліжаецца да канца жніво і ў Лунінецкім раёне. Сёння тут павінны быць завершаны ўборачныя работы ва ўсіх гаспадарках, а заўтра адбудуцца раённыя дажынкі. У першую нядзелю верасня збіраецца ўрачыста адзначыць заканчэнне жніва і Кобрынскі раён.

Аляксандр КУРЭЦ.

Зоркі - на пагоны!

Іх усяго 130. 130 убеленых сівізною ветэранаў міліцыі Брэстчыны, што ў гады Вялікай Айчыннай прымянілі зброю супраць самага жорсткага і нахабнага злачынцы - нямецкага фашызму. Даўно ўжо носяць яны не міліцэйскую форму, а цывільнае адзенне, а таму з асаблівым пачуццём прымалі на гэтым тыдні з рук намесніка начальніка абласнога ўпраўлення ўнутраных спраў Барыса Ардыцкага новыя афіцэрскія пагоны. Толькі на ранг вышэй.

Так ацаніў уклад гэтых людзей у Вялікую Перамогу Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка, згодна з распараджэннем якога чарговыя званні прысвойваюцца кожнаму афіцэру ад малодшага лейтэнанта да падпалкоўніка.

На здымку: уручэнне пагонаў ветэранам вайны.

Фота Сяргея СНАПКО.

...І пашанцавала

Гледзячы на гэты здымак, засумняваешся ў праўдзівасці сцвярджэння, што з дзяржавай гуляць у азартныя гульні не варта. На мінулым тыдні шчаслівчыкі трэцяга тыражу мясцовай грашова-рэчавай латарэі атрымалі самыя буйныя выйгрышы.

Насценька, якую вы бачыце на пярэднім плане, пераадолела спакусу з'есці салодкі банан і аддала перавагу латарэйнаму білету. У выніку сям'я Гераськовых стала ўладальніцай новенькай мадэлі ВАЗ-2106, якая разыгрывалася ў латарэі «Бярэсце-2». Недзе яшчэ не ведае пра сваю ўдачу і другі ўладальнік шчаслівага білета, на які «ўпаў» ВАЗ-2110.

А ўвогуле прызавы фонд на гэты раз склаў 92186250 рублёў. Таму, канечне, тысячаразова акупіцца кошт білета Раісе Хілько з Маларыты і Віктару Гайкевічу з Белаазёрска, якія сталі ўладальнікамі камфартабельных кватэр у абласным цэнтры. А ўсяго было разыграна 5565 прызоў, так што, шаноўныя ўладальнікі, паспяшайце атрымаць іх да 3 студзеня будучага года.

Ну а тых, хто апынуўся, як кажуць, за рысай удачы, няхай суцешыць думка, што іх «кроўныя» не лягуць у нечую кішэню. Пералічаныя ў бюджэт ад продажу білетаў сродкі пойдуць на ліквідацыю наступстваў аварый і стыхійных бедстваў, развіццё спорту і іншыя высакародныя мэты.

Між іншым, наперадзе нас чакае чарговы выпуск мясцовай грашова-рэчавай латарэі акурат пад Новы год. Білеты коштам усяго тысяча рублёў будуць больш даступнымі шырокай аўдыторыі, якая не пабаіцца рызыкі ў надзеі злавіць за хвост сваю птушку шчасця...

Глеб МІХАЙЛАЎ.

СПАДЧЫНА

Выпуск № 6(127)

Памяць

Жыві, вуліца Васіля Уродніча!

«... Магіла Уродніча Васіля Мікалаевіча. У цэнтры вёскі Рамель. Партызан В.М.Уродніч загінуў у баі супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў у лістападзе 1943 года. У 1968 годзе на магіле ўстаноўлены абеліск».

(Рэспубліканская кніга «Памяць. Беларусь», Мінск, 1995 год, стар.199).

Нядаўна адна з цэнтральных вуліц вёскі Рамель Столінскага раёна названа імем партызана, які ў час Вялікай Айчыннай вайны тут загінуў. Васіль Уродніч нарадзіўся ў в.Арлы, што на Століншчыне, вайну сустрэў у юнацкім узросце, пайшоў у партызанскі атрад. Але не наканавана было хлопцу дажыць да Перамогі, якую набліжаў. Апошні бой прыняў у Рамлі.

Сімвалічна, што гэтая вуліца перакрыжоўваецца з вуліцай 9 Мая. Спытай у любога рамельца, хто такі Васіль Уродніч, - нават самы юны без ваганняў адкажа. Праўда, прозвішча адважнага юнака ўвекавечана ў назве вуліцы толькі праз 56 гадоў пасля Перамогі. Ды, як кажуць, лепш пазней, чым ніколі.

Прыемна жыхарам вёскі, што жыве памяць пра таго, хто ахвяраваў жыццём дзеля вызвалення Айчыны. Удвая прыемней сыну Васіля Уродніча - вядомаму беларускаму мастаку Уладзіміру Уроднічу, што бліжэйшая да месца гібелі роднага чалавека вуліца названа імем бацькі-патрыёта.

Жыві ж, вуліца Васіля Уродніча! Жыві доўга, людская памяць!

Леанід РАМАНЕНКА.

в.Рамель,
Столінскі раён.

Берасцейская энцыклапедыя

Чыгуначная гісторыя

Ідэя пабудовы Палескіх чыгунак цалкам належыць імператару Аляксандру III. Менавіта ён звярнуў увагу на недахоп стратэгічных шляхоў зносін у вялікай мясцовасці, што межавала з Заходняй Еўропай. Палессе - велізарны край, амаль поўнасцю пакрыты непраходнымі, парослымі лесам, балотамі. Апрача рэк, тут амаль не было шляхоў зносін, таму больш-менш ажыўленая сувязь паміж суседнімі мясцовасцямі была магчыма толькі ў зімовы час, прычым нават не кожную зіму. Прамысловасць знаходзілася на самым нізкім узроўні, таксама з-за адсутнасці зручных шляхоў. Велізарныя лясныя багацці краю зусім не выкарыстоўваліся. Адсутнасць дарог адбівалася і на культурным развіцці Палесся. Да 1882 г. вялікая частка Заходняй Расіі, што абмяжоўвалася чыгункамі Дзвінск (сучасны Даўгаўпілс) - Беласток - Брэст - Казацін - Кіеў - Арол - Віцебск - Дзвінск, была прарэзана толькі дзвюма лініямі чыгункі: Смаленск - Брэст і Вільня - Бахмач. У маі 1882 і лютым 1883 г. выдадзена пастанова цара аб пабудове новых чыгунак, якія, прайшоўшы праз Палессе, павінны былі карэнным чынам змяніць усё жыццё краю (той жа мэце садзейнічала і экспедыцыя генерала Жылінскага). Гэтыя дзве лініі потым атрымалі назву Палескіх чыгунак.

Іх будаўніцтва планавалася весці сіламі Ваеннага міністэрства, якое ў свой час будавала Жабінкаўска-Пінскую лінію. Тое будаўніцтва ўзначальваў генерал Аненкаў. Пад яго ж кіраўніцтвам былі праведзены даследаванні Лунінецка-Пінскай і Віленска-Лунінецка-Ровенскай ліній і састаўлены каштарысныя ведамасці, з якіх вынікала, што кошт адной вярсты (1,06 км) чыгункі без рэек будзе складаць 29 тысяч рублёў. [illegible]

[illegible] ...железной дороги предписываю Вашему высокоблагородию поставить в известность землевладельцев вверенного Вам уезда, земли коих предполагается занять под постройку Полесской железной дороги от города Вильни до города Ровно, чтобы они не пахали этих земель, так как за это им не будет признано никакого вознаграждения. О направлении линии и ее широте владельцы могут узнать у участковых и дистан[illegible]

[illegible]

Святлана БЕЛЬМАЧ.

Канферэнцыі

Помнікі - пад надзейнай аховай

[illegible]

Мая маленькая Радзіма

ЗДЗІТАВА

[illegible]

Анатоль БЕНЗЯРУК,
гісторык.

З нагоды

З «Аўтатурам» - адкрываем Айчыну

«Брэсцкая абласная арганізацыя грамадскага аб'яднання «Беларускае таварыства глухіх» і дэлегаты XYI з'езда Беларускага таварыства глухіх ад Брэстчыны выказваюць вам, Іван Мікалаевіч, і вашай фірме вялікую ўдзячнасць, а таксама вадзіцелю аўтобуса Мікалаю Марчуку за добразычлівасць і павагу да інвалідаў па слыху».

Такіх пісьмаў-падзяк нямала захоўваецца ў рабочым кабінеце дырэктара брэсцкай фірмы «Аўтатур-Спадарожнік» Івана Гапанюка. «Аўтатур» штогод перавозіць тысячы турыстаў, у асноўным - людзей сярэдняга сацыяльнага слою, якія ў час працоўных адпускоў выязджаюць на адпачынак за мяжу або падарожнічаюць па роднай краіне. Чвэрць ад усіх перавозак, якія ажыццяўляе фірма, бясплатныя. Напрыклад, толькі ў мінулым годзе фундатарскай дапамогі фірма аказала на суму ў 3 мільёны 704 тысячы рублёў. Асабліва частымі бясплатныя турыстычныя паездкі былі ў маі-чэрвені і ў кастрычніку, калі экскурсіі наладжваліся для ўдзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны, ветэранаў працы, школьнікаў і навучэнцаў ПТВ, дзяцей-інвалідаў і г.д. «Аўтатур-Спадарожнік» дапамагае многім, яго супрацоўнікі разумеюць, што толькі за ўласныя сродкі малазабяспечаныя людзі не могуць ажыццявіць намечанае.

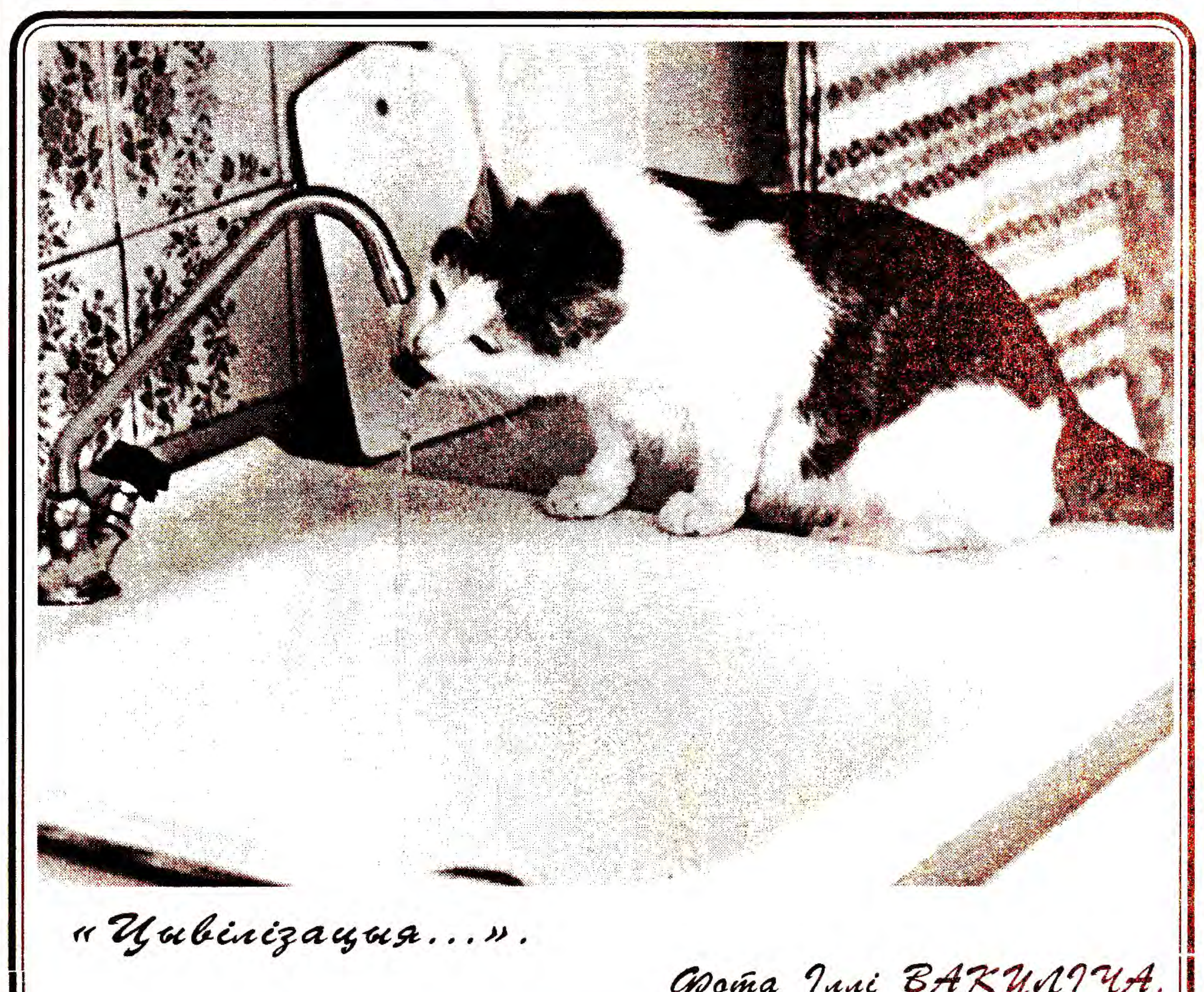
Летась у лістападзе ветэраны Вялікай Айчыннай вайны пабывалі ў горадзе-пабраціме Брэста нямецкім Равенсбургу, мастацкі калектыў «Праменьчык» з абласнога цэнтра наведаў з канцэртнымі выступленнямі Італію, калектыў юных барабаншчыц зноў жа дэманстраваў свае творчае майстэрства ў Равенсбургу, дзе мінулагоднім летам адзначалася 10-годдзе пабрацімскіх сувязей нашых гарадоў.

Абласны савет ветэранаў на чале з яго старшынёй, Героем Савецкага Саюза Васілём Марозавым, кіраўнік абласной патрыятычнай камісіі «Ветэраны - Моладзь - Айчына» Міхаіл Клімец, старшыня абласной арганізацыі «Беларускае таварыства глухіх» Валянціна Красненка звярнуліся ў рэдакцыю «НТ» з просьбай выказаць вялікую ўдзячнасць фірме «Аўтатур-Спадарожнік» і асабіста яе дырэктару Івану Гапанюку за міласэрнасць і падтрымку, якой узначальваемы Іванам Міхайлавічам калектыў шчодра адорвае многіх людзей. Для слоў падзякі маецца сур'ёзная падстава: сёння кіраўнік «Аўтатура» адзначае свой 50-гадовы юбілей.

Напярэдадні адметнай падзеі ў жыцці Івана Гапанюка карэспандэнт «НТ» пагутарыў з ім. Гаворка вялася больш пра клопаты фірмы, чым аб асабістым. Суразмоўца расказаў аб тым, як сёлета «Аўтатур» знаходзіць сваіх кліентаў, адзначыўшы, што аб'ёмы паслуг цяпер некалькі павяліčыліся. Прынцып «турызм - паказчык эканамічнай стабільнасці дзяржавы» ў апошнія гады, па словах Івана Міхайлавіча, паспяхова рэалізуецца ў нашай вобласці. Фірма набыла нямала надзейных партнёраў у Расійскай Федэрацыі, Польшчы, Германіі, з якімі можна разлічваць на трывалае супрацоўніцтва. Турпаездкі ажыццяўляюцца пераважна аўтобусамі маркі «Неаплан», больш камфартабельнымі ў параўнанні з прывычнымі для нас «Ікарусамі». На парадак вышэй стала культура абслугоўвання. Вобласць усё больш прываблівае замежных турыстаў, а гэта, як вядома, сродкі як для ўласнага развіцця, так і для рэканструкцыі гістарычных помнікаў, рамонту культурных і спартыўных збудаванняў.

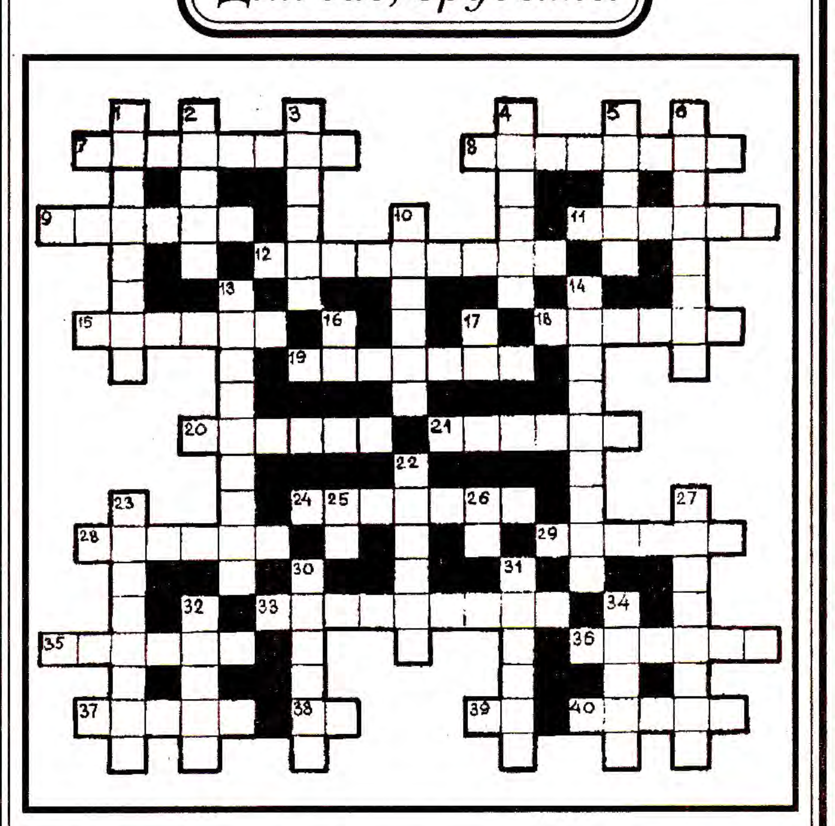
Аднаўляюцца старыя добрыя традыцыі, звязаныя з маладзёжнай турыстычнай экспедыцыяй «Мая Радзіма - СССР», у якой юнакі і дзяўчаты нашай вобласці актыўна ўдзельнічалі гадоў 15-20 таму. Цяпер, па перакананню Івана Гапанюка, неабходна наладзіць падобную акцыю ў межах Беларусі. На працягу апошняга пяцігоддзя мы не на словах выхоўваем у моладзі пачуццё патрыятызму, адказнасці за лёс Айчыны. Знаёмства з гістарычнымі каштоўнасцямі краіны, падарожжы па месцах баявой славы, пошукавая работа - вось чым можна выклікаць у падрастаючага пакалення любоў да Айчыны. Фірма «Аўтатур-Спадарожнік» заўсёды ідзе насустрач тым, хто займаецца гэтай высакароднай справай.

Аляксандр КУРЭЦ.

«Цывілізацыя...». *Фота Іллі ВАКУЛІЧА.*

Для вас, эрудыты

ПО ГОРИЗОНТАЛИ: 7. Государство в Центральной Европе. 8. Государство в Западной Европе. 9. Райцентр в Латвии. 11. Река на территории штата Джамму и Кашмир, правый приток Инда. 12. Государство в Юго-Восточной Азии. 15. Деревня юго-восточнее Могилёва, при которой в 1708 году войска Петра I разгромили шведский корпус генерала А.Левенгаунта. 18. Город в Одесской области. 19. Город в Закарпатской области на р.Уж. 20. Город и порт в Южной Корее. 21. Остров в Тихом океане. 24. Город в Северной Италии. 28. Султанат на севере острова Калимантан. 29. Государство на Скандинавском полуострове. 33. Штат на северо-западе США. 35. Государство на Синайском полуострове. 36. Столица Бахрейна. 37. Государство в Азии. 38. Правый приток Енисея. 39. Областной центр Киргизии. 40. Государство в Прибалтике.

ПО ВЕРТИКАЛИ: 1. Город в Житомирской области. 2. Город в Черкасской области. 3. Столица Албании. 4. Государство в Южной Европе. 5. Государство в Южной Азии. 6. Государство на северо-востоке Средней Азии. 10. Город и порт в Южной Корее. 13. Государство в Южной Азии. 14. Бывшее село (с 1935 года в черте г.Москвы). 16. Река в Закарпатской области, приток Тисы. 17. Самая длинная река в Италии. 22. Государство в Восточной Африке. 23. Государство в Южной Америке. 25. Река в Западном Предкавказье. 26. Река на юго-востоке Сибири. 27. Государство в Южной Африке. 30. Город и порт на р.Амазонка. 31. Государство в Европе. 32. Европейское государство, расположенное в бассейне реки Лабба и ее притока Влтавы. 34. Столица Франции.

Составила Ольга ШЕЛЯГОВИЧ.

Ответы на кроссворд, опубликованный в № 34

ПО ГОРИЗОНТАЛИ: 1. Марс. 5. Пост. 8. Лунин. 9. Рыба. 11. Арго. 12. Андромеда. 15. Изотоп. 16. Неолит. 17. Прокат. 19. Орбита. 21. Фисанович. 24. Итон. 25. Ялик. 26. Седов. 27. Сидр. 28. Анка.

ПО ВЕРТИКАЛИ: 1. Море. 2. Роба. 3. Буйреп. 4. Диама. 5. Одра. 7. Трос. 13. Озеро. 14. Пихта. 18. Транец. 19. Оборот. 20. Пирс. 21. Фонд. 22. Член. 23. Икра.

Спорт

Мотабол. У Пінску адбыўся трэці тур чэмпіяната Рэспублікі Беларусь. Першынстваваў мясцовы «Аўтамабіліст», сярэбраным прызёрам стала «Ніва» (в.Лунін Лунінецкага раёна), бронзавым - гродзенскі «Азот». Лепшым бамбардзірам спаборніцтва прызнаны пінчанін Антон Уласавец.

Хакей. Паўфінальныя гульні Кубка краіны «Крыніца» прайшлі ў Палацы спорту абласнога цэнтра. Хоць хакейны клуб «Брэст» і прайграў «Гомелю» з лікам 2:7, гродзенскаму «Нёману» - 5:9 і маладзёжнай зборнай рэспублікі - 3:5, аднак стараўся паказаць дружную і хуткую гульню. Памылкі ў абароне не дазволілі гаспадарам згуляць лепш. Першае месца заняла каманда «Гомель», другое - «Нёман».

Шахматы. У Смаленску закончыўся розыгрыш Кубка Расіі сярод жанчын. У ім бралі ўдзел 76 спартсменак, у тым ліку тры гросмайстры і 51 удзельніца з рэйтынгам ФІДЕ. На гэтае спаборніцтва была запрошана і брэстаўчанка Святлана Грэчка, якая з 4,5 ачкамі падзяліла 29-49 месцы. Дададзім, што пераможцай выйшла К.Палоўнікава (7,5 ачка з 9 магчымых), у другога і трэцяга прызёраў - В.Кузьміной і С.Бязгодавай-Філіпчанка - па 6,5 ачка.

* Міжнародны дзіцячы турнір з удзелам спартсменаў Беларусі і Украіны адбыўся ў Кобрыне. У старэйшай групе (1986-1989 гг.нараджэння) перамаглі кабрынчане Вадзім Несцярук (8,5 ачка з 9 магчымых) сярод хлопчыкаў і Уладлена Дырда (6,5 ачка) сярод дзяўчынак. У малодшай групе (1990 г.н.) упэўнена першае месца заняла кабрынчанка Аліна Таргун (6,5 ачка). Лепшымі сярод брэстаўчан былі Уладзімір Шчур і Кацярына Рыжкова.

Веласпорт на шашы. У Магілёве на Алімпійскіх днях моладзі (1984-1986 гг.нараджэння) зборная нашай вобласці была трэцяй. У індывідуальнай гонцы Андрэй Гаўрылюк фінішаваў першым (ён перамог і ў гонцы-крытэрыуме), а другі брэстаўчанін Кірыл Гарачоў - трэцім.

Валейбол. Міжнародны турнір сярод мужчынскіх каманд завяршыўся ў горадзе над Бугам. У выніку напружанай барацьбы першае месца ў «Заходняга Буга» (Брэст), другое - «Падшыпніка» (Луцк), трэцяе - зборнай Малдовы, чацвёртае - «Заходняга Буга - ВАР» (Брэст, вучылішча алімпійскага рэзерву).

Віктар ЖУК.

Івану ГОМАНАВУ з нагоды саракагоддзя ад сяброў з «НТ»

Сядзіш ты за сталом,
На ім - паперы ліст.
Ты - добры чалавек,
Выдатны журналіст.

Ты працаваў калісь
У «Трыбуне» і ў «Зары»
І ўсюды завялісь
Надзейныя сябры.

Таму не забывай
Былых сваіх калег,
Выдатны журналіст
І добры чалавек.

Усё пра ўсё

Расліны бываюць небяспечнымі

Летняя пара дорыць нам незвычайную прыродную прыгажосць і дае магчымасць любавацца харавством свету. Зносіны з прыродай - занятак захапляючы, цікавы і надзвычай карысны для здароўя чалавека. Але раслінны свет тоіць у сабе і небяспеку. Каб пазбегнуць непрыемнасцей, трэба не забывацца, што акрамя карысных раслін ёсць шкодныя ды ядавітыя. Часам атручванні апошнімі бываюць настолькі моцнымі, што медыцына аказваецца бяссільнай.

Да ліку найбольш небяспечных адносіцца **цыкута ядавітая** - шматгадовая расліна з сямейства парасонавых да паўтара метраў вышынёй, расце на берагах рэк, азёраў, балотаў. Кветкі дробныя, белыя, сабраныя ў складаны парасон. Калі расцерці лісце, адчуваецца непрыемны пах. Найбольш ядавітая частка - корань, які могуць прыняць за турнэпс ці дзікую моркву, за пятрушку ці сельдэрэй - на смак ён даволі прыемны. Цыкутаксін - галоўнае атручваемае рэчыва гэтай расліны, якое ўзбуджае нервовыя цэнтры, выклікае сутаргі і паралізуе дыханне.

Трохі падобны на цыкуту **балігалоў пятністы**. Пустое ў сярэдзіне сцябло расліны ў ніжняй частцы пакрыта чырвона-ружовымі плямамі. Дзеці робяць з яго свісцёлкі, між тым, трапляючы ў рот, балігалоў выклікае галавакружэнне, галаўны боль і смерць ад паралічу дыхання.

Ля дамоў, у агародах, полі і лесе часта сустракаецца **блёкат чорны**. Сцябло пакрыта пушыстымі валаскамі, кветкі брудна-белага колеру з цёмна-фіялетавымі жылкамі. Восенню з'яўляюцца плады - двухгнёздавыя карабочкі з крышкай, у сярэдзіне якіх - насенне, падобнае на мак. Усе часткі блёкату ядавітыя, асабліва корань і насенне.

У ліставым лесе ў зман можа ўвесці **воўчае лыка** з ярка-чырвонымі авальнымі ягадамі памерам з гарошыну, якія пучкамі лепяцца на голым ствале парастка. Ядавітая і кара гэтага невысокага куста - дотык да яе выклікае цяжкае запаленне скуры. Калі сок трапіў усё ж на цела, трэба яго змыць вадой з мылам і працерці скуру растворам марганцоўкі чырвонага колеру.

З чарніцамі ды буякамі блытаюць **чатырохлісснік каварны, або мудранку,** - прамая сцябліна якой заканчваецца чатырма вялікімі авальна-падоўжанымі лістамі крыж-накрыж, у цэнтры іх - чорная ці сіняватая ягада з васковым налётам. І ягада, і корань, і лісты гэтай расліны могуць быць прычынай вашых непрыемнасцей.

Прывабныя ярка-чырвоныя салодкія на смак, прадаўгаватыя ягады паслёну салодка-горкага таксама могуць падмануць. Гэты невысокі паўхмызняк сустракаецца амаль паўсюдна ля вадаёмаў. Расліна вельмі ядавітая. Асабліва ў недаспелых ягадах утрымліваецца таксічны глінаалкалоід саланін, які выклікае ванітаванне, ірвоту, сутаргі, паскоранае сэрцабіццё, страту свядомасці, параліч.

Вядомы смяротныя выпадкі сярод дзяцей усяго толькі ад трох ягад **беладонны (красаўкі)**, якую за падабенства да вішні ці чорных парэчак называюць яшчэ «п'янай вішняй». Гэта высокая расліна, з пушыстымі шырокімі лістамі, якія сядзяць парамі, расце на берагах рэк, у лесе. Кветкі - парныя ці адзінкавыя званочкі карычнева-фіялетавага колеру. Моцнадзеючыя алкалоіды ўтрымліваюць ягады беладоны. У пацярпелых чырванее твар, расшыраюцца зрэнкі, з'яўляецца сухасць у роце, узнікаюць галюцынацыі, узбуджанасць можа змяніцца санлівасцю. Ад вялікай дозы яду настае параліч дыхання, што выклікае смерць.

Калі ж атручанне ядавітымі раслінамі ўсё ж адбылося, пастарайцеся як мага хутчэй даставіць пацярпелага ў лячэбную ўстанову. Першая медыцынская дапамога можа быць аказана і вамі: трэба выклікаць ірвоту (дайце хвораму некалькі шклянак падсоленай вады, затым лыжкай ці чыстым пальцам дакраніцеся да кораня языка). Як проціяддзе можна выкарыстаць дзве шклянкі малака або актываваны вугаль. Пры спыненні дыхання трэба рабіць штучнае.

У багатым раслінным свеце шмат і лекавых траў, але, калі не ведаць меры ў дазіроўцы, і ўсяго спектру дзеяння той ці іншай расліны, то можна сабе і нашкодзіць. Напрыклад, расліны, што ўтрымліваюць сардэчныя гліказіды, пры пэўных дозах служаць лякарствам, а пры павялічаных могуць быць смяротна-небяспечнымі. Таму перш чым лячыцца зёлкамі, трэба параіцца з урачом. Асцярожнасць не патрабуе вялікіх затрат, але дапаможа зберагчы ваша жыццё.

Алена ЮРЧУК,
урач-валеолаг абласнога Цэнтра здароўя.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: АБЛАСНЫ САВЕТ ДЭПУТАТАЎ, АБЛАСНЫ ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ.

Галоўны рэдактар Р.П.ПРАТАСЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: І.А.АРЛОВА (намеснік галоўнага рэдактара), У.У.БАРЫСЮК, Г.М.ЛЕБЕДЗЕЎ (адказны сакратар), М.В.ПАНАСЮК, С.А.ТАБОЛІЧ.

Наш адрас: Выдавецкая ўстанова «Рэдакцыя Брэсцкай абласной газеты «Народная трыбуна», пр-т Машэрава,75/1, 224013, Брэст-13.

Тэлефоны: галоўны рэдактар - 20-46-53, прыёмная - 20-03-14, намеснік галоўнага рэдактара - 20-45-04, факс - 20-46-53, сакратарыят - 20-07-11, аддзел палітыкі і эканомікі - 20-45-04, аддзел сацыяльных праблем - 20-57-57, аддзел маладзёжнай палітыкі - 20-57-57, літаратурная гасцёўня - 20-45-04, фотакарэспандэнт - 20-07-11, галоўны бухгалтар - 20-03-14, карэктарская - 20-07-11, наборна-вярстальны цэх - 20-45-04.

Газета выдаецца са снежня 1990 года па суботах. Са студзеня 1993 года - на беларускай мове. Аб'ём - 2 ум.друк.аркушы. Фармат 595х840. Індэкс 63912. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 00189.

Газета набрана і звярстана на настольна-выдавецкай сістэме рэдакцыі «Народнай трыбуны». Надрукавана афсетным спосабам у ААТ "Брэсцкая друкарня" (пр-т Машэрава,75, 224013, Брэст-13). Падпісана да друку ў 13.50. Заказ 5148. Тыраж 11700.